

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૫૨૮

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સ્મરણરે વિદ્યા

વિષય ૪૩૬૮ : ૨ ૪૬૮

જનામે ખુદા.

નાટક ત્રીન ખાખકા.

શેરીડનકે મશહૂર પ્લે “પી.જરો” પરસે

મશહૂર મુન્શી

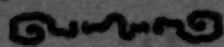
આ.ગા મહંમદ શાહ હથ કશમીરીકી

પુર.જેર કલમસે લીખા હુવા

ડામા

૩૫૨૮
૨૬૮:૨ ૬૬૮
બનામે ખુશી.
ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીશર્ટ-સંગ્રહ

તુ.પ્રતએ નાટક.

મેલ.

પીળરોડે નામ.

નાસિરદૌલા.....ધક.લીમે મિસરકા શહેનશાહ.....એલોન્નો.
ફરતમે જંગ.....નાસિરકે લશકરકા સિપહસાલાર.....રોશો.
અંગેજ.....નાસિરકા અચેરા બાઈ ઓર ઉરકી
સલતનકા દા.અવેદાર.....પી.નરો.
સફરજંગ.....નાસિરકે લશકરકા એક અફસર
અંગેજકા ક.પદી.....ઔરોંગઝેબો.
હિમા.કત એગ...અંગેજકા એક જેવ.કુશ અફસર.....નયા હિ.સ્સા.
સલીમ.....હીમા.કતકા લ.ડકા હ.સીનાકા આશીક.....
ઝંઝડ.....હ.સીનાકા એક શરીર નોકર.....
કમર.....નાસિરકા લ.ડકા.....એશન્ને.
સરદારાને ફોજ, સિપાહી વ.ગયરા વ.ગયરા.

શીમેલ.

બનામે ખુદા.

અસીરે હીરો.

નાટક ત્રીન આબકા.

ગાના.

સહેલીયાં—

દીનાનાથ મોહિ કુખતા તારો ઉગારો કરણા નેપાસો,
ભયકે ભવરતસોં ઉદારો કરદો પાર ભવગાર મતદારો;
તુમ રોહી નામ નિસદ્ધિન સરતકો જગ મજ હામ.
તુમહી ક્યાકે ધાંમ જ્યામેં હય હામ,
તોકો તજે કુખે સાગરત સંસાર;
જાવે નહીં પાર રહેમજધાર હોવે નિરધાર.
તોરી લીલા જો કોઈ બુદ્ધા વાકો નહીં ઠાર,
હ.શર કો સંભારો.—

જમણા ન.

ગોકા દોની

૧ સિપાહી—બાંડોયા

હિમા.કત—મિ.જો.

બાળ પહેલા—દિખાવ પહેલા

બાગ

સહેલી—બહેના થોડે સખ હમારે સરકારકી સાલગિરહકી ધુમ
હય ને અયશો સાદીકા હુન્નુમ હય.

શ.એર

દિખા રહી હય થોડે સારી બહાર સાલ ગિરહ
:ખુદ કરેકે યુંહી હો હ.બાર સાલ ગિરહ

ગાના

૧ સહેલી—બહાર આઘ હય હરસુ રંગ રલીયોંકા જ.માના હય,
જ.ખાં પર ખુલખુલોંકે સાદીયે ગુલકા તરાના હય.

૨ સહેલી—ચમક દેતે હય કયા પાનીકે ક.તરે સુખ. રીસનમે,
ઠકી હય મોતીયોંકી અલરે સે.હરાકે દામનમે.

૩ સહેલી—મુનૈયન કલ જ.મીનો કોહ ફશે મ.ખમલીસે હય,
સદા આતી મુખારક બાદકી હર હર કલી સે હય.

૪ સહેલી—ઓહો મલેકા સા.હેળા તશરીફ લા રહી હય.

ગાના

ચલતી ચપલા ચંચલ ચાલ મુંદરીયા અલખેલી,
નેબન રસ માતી ડોલે બયનન અમ્રત રસ ઘોલે;
સંગમાં બન મંડલ ખેલી—આ.....લી.

એકતો નયના મદ બરે ફને અંબન સાર,
એ બોરેકી કહ દેત હય મતવારની હતી યાર.
આહાહા શાનો પાખી ઓહોહો પાખી
નમ ખેલસી હય નાર નાચેલી

નવશાખા—ગુલશન

ગુલશન—ખારી

નવશાખા—દેખતો ફરતકી ગુલકારી

અશા, આર

આમદ ને બાગે દહેરમે બાદે સખાકી હય,
 દુલોમેની વહે શાન હય કુદરત ખુદાકી હય;
 કયા કયા ખિલે હંચ દુલ ને પહેચાન નામએ,
 ઉસ બાગખાને શાનકે કુરખાન નામએ.

ગુલશન—પ્યારી ઇસ દુલમે ઉસ જવાનીકે દુલસે જ્યાદા
 બહાર હય ને ઇતની તાઅરીફકા સજવાર હય.

શ.એર

ખુલ ખુલ ને અયસે ગુલકો પહેચાન નામગા,
 ઇન ગોરે ગોરે ગાલોકે કુરખાન નામગા.

ગાના

૧ સહેલી—ઈસ વક્ત તો શાખીઓ હયા ઔરહી કુછ હય,
 વહે આંદસા મુંહ નામે ખુદા ઔરહી કુછ હય.

૨ સહેલી—માઅશુક તો યું હોંગે જમાનેમે હજારોં
 પર આપકા આંદાજ આદા ઔરહી કુછ હય.

ગાના

નવશાખા— મોરી કાહે કરત હો બગાઇ સજની મોરી
 જગતમે હય લાખન સુરત અનેક
 રખકી દયાસે મોહે ગરમ શુમાન નાહી
 જગવાકો ભરપુર પ્રગટ કીયો હય નર
 કરતાર કરે પાર જળ હોવે દુખ દૂર

ગુલશન—ખયર

શ.એર

આજકા દિન તો હય અયશો કામકારીકે લીયે
 [શાહ કયા ભેજેગે તો હદા અપની પ્યારીકે લીયે

નવશાખા—ખુદા માઅલૂમ

ગાના

કાકા દોનો

શ.એર

૧ સિપાહી—ખખીયા ફયુલુમહે બિજવાતે હંચ તો હદા
 હિમાકત—મિલો હંચ તો કયા લાતે હંચ તો હદા

ગુલશન—તો હશ તો લિનિયેગા મગર આપની ઉસકે એવ-
જમે કુછ લિનિયેગા.

નવશાખા—મંય તો ઉન્હે પહેલેલી દે ચુકી હું.

ગુલશન—કયા ?

નવશાખા—હિલ !

ગુલશન—વાહ બીબી થેતો ઉનકી જાન લેનેકા એવ.જ હય,
મયર લિનિયેગા નહીં તો દાઅવતમે જુરર ખુલાઇએગા કુછ ખિલા-
ઇએગા ખિલાઇએગા.

નવશાખા—ખિલાને પિલાનેકે લિયેતો પુલાવ, મુતનજન,
શીરમાલ, બા.કર, ખાની અનવા, અ અ.કસામકી મીઠાઇ સજ કુછ તૈયાર
હય ઔર કયા ચીજ. દરકાર હય.

ગુલશન—વાહ બીબી અયસે ખાને તો ઉન્હોને બહોતસે
ખાએ હંય કોઇ અયસી ચીજહો જે દિલકો અ.જ.જ હો.

નવશાખા—તો ફિર ઔર કયા ચાહિયે, કયા બનારસકે સમ્મેસે.

ગુલશન—જી નહી.

નવશાખા—તો !

ગુલશન—ઇન ગોરે ગોરે ગાલોંકે

સખ—જોસે ?

સહેલીયાં—

ગાના

ગોરે ગોરે ગાલોંકી જાન લંબે લંબે બાલોંકી જાન,
માન માન ઓ પ્યારી માન આન જાન પે વારી જાન.
આશી.કકો હો જોસા દેનેમે કયું પરીશાન

અજી વાહ વાહ અજી વાહ વાહ

અજી જોસા તો હય પ્યારી વારી ઇસ જોજાનકા દામ

અજી વાહ વાહ અજી વાહ વાહ

(એક સિ...

સિપાહી—

રૂખા.ઈ

અય ગુલે ખુબી તેરે ચેક.ખા

દોસ્તહો આખાદ દુસ્મન આનુમાં બરખાદ હો;
આપકો બેગ હય તો હક શાહ વાલા બહને,
હાજિરે ખિદમત કીયા બાએ અગર ધરશાદ હો.

નવશાખા—હાજર કરો (બના સિપાહીકા) દેખું જુર કોઈ
નયા તો હશ હોગા.

ગુલશન—તો હશ તો લિજિયેગા મગર આપની ઉસ્કે એવ-
જમે વોહ ચીજ જુર દીજીયેગા.

નવશાખા—વોહ કયા ?

ગુલશન—વોહ વોહ બોસા જુસ્કે લિયે મુઝે કાસા. !

(સિપાહીકે હમરાહ સરદર જંગ કમદીકી સુરતમે સરપર ખવાન
રખે હાખિલ હોના)

નવશાખા—ધલાહી ખયર તો હફકે સાથ ગિરફતાર રહે કયા
ધસરાર કયા તકસીર હય જો પા બજનજર હય. ગુલશન કિસ્તી
પરસે ખાનપોશ તો ઉઠા. (ગુલશનકા કિસ્તી પરસે ખાન-
પોશ ઉઠા કર ખાંશ ખાના)

ગુલશન—હા ખીખી ! ! !

નવશાખા—કયું કયા હય ?

ગુલશન—ખીખી ખીખી.

નવશાખા—કહો તો સહી કયા જુનુન હો ગયા !

ગુલશન—ખીખી ખીખી ખુ.....ન હો ગયા.

નવશાખા—ખુન. કયા હો ગયા જુનુન ! કહેરો મય દેખતી હું
(ખવાનપોશ ઉઠાકર અલગ કર દેના.) હા જુલમ, સિતમ ખૂન.

શાએર.

અજમ તશવીશ હય આંખોને કિસ હંયરતમે ડાલા હય

ધલાહી ખયર કરતા ધસ જગેહ કયા હોને તાલા હય.

જાકા દોનો આબર કિસને તુમહારા રહે હાલ બનાયા

૧ સિપાહી—દસ્તમકા જોર ડાયા સોહરાબકા ખાકમે મિલાયા

હિમાકત—મિ. જો કારે ધલાહી હય.

સફેદર—વહી મેરાબી પાછમે તખાલી હય.

નવશાખા—સાધ સાધ ફરમાધએ જરા ન શરમાધએ જુરર કોઈ અનાદે જાતી હય આપકી મુરતસે શરાફત પાઈ જાતી હય.

સફેદર—જાનુ જાનુ રહે આપકી આલી સિદ્ધાતી હય મગર જાનુ અખીયાત.

જેતરે અશરાફીયત તો તખલી જોયા દુટ કર
ગિર પડી તલવાર જળ હાથોસે મેરે છુટ કર
અખતો જે ધજજત હંય નગે ખાંઠાં હંય પ્વાર હંય
એક કમદી હંય જલીસો પ્વાર હંય લાચાર હંય

નવશાખા—તલવાર હાથસે ગધ તો કયા શરાફતની સાથસે ગધ

સફેદર—જેશક તલવાર હાથમેથી શરાફત સાથમેથી જળ લરા-
ધમે શિકરત પાધ તલવાર છિનાઈ જિલ્લત ઉઠાઈ તો કહાં રહી શરાફતે
આખાઈ

શ.એર.

જિરકો જિલ્લત શર્મો ધજજતકી જગેહ મરજુબ હય
કરકો અયસે અનેસે તો હુબ મરના ખુબ હય

નવશાખા—કયા રહેની તુમહારે કીસી સાથીકા સર હય જે
ખુતમે તર હય.

સફેદર—ન પુછિયે કે રહે કિસ આસમાનકાયા તારા બસ સમજ
લીજીએ કે મૌતને ધસકો મારા.

નવશાખા—કોઇ દિલાવર યા સાહેબે દિમાગ યા ?

સફેદર—હા મેરે દિલકા દાગ મેરે અધેરે ધરકા ચિરાગ યા.

નવશાખા—તો કયા તુમહારા બેટા ?

સફેદર—જહાં વહી કિસમતકા હેટા જે આજ મૌતકી ગાદમે લેટા

શ.એર.

કુલતો દો દિન બહારે જાશિ જા
હસરત ઉન ગુન્ગોપે હય જે જે

નવશાળા—તો કયા મેરે શોહરમે ઓર આપમેં લડાઈ હુઈ ?

સફદર—જહાં તેગ આજ માઈ હુઈ મગર કિસમતકી પુરાઈ
હુઈ જીસે યે રસવાઈ હુઈ

નવશાળા—અય આદત નસીબ સાહબ

અશઆર

તુમહારે બમાંસે મેરા મુંહકો જીગર આતા હય
અબતો ધસજ ખમકા મરહમ યે નજર આતા હય
બહોત અબ રંજ સહે મોરિદે બેદાદ હુવે
જાઇએ આપ ગમે કયદસે આજાદ હુવે.

સફદર—અય અજમતો જલાલકી મલેકા કહાં જાઉ કીયર જાઉ
શાએર.

જીમેં આતા હય કે અબ રંજસે મરજાએગે
મરકેબી અયન ન પાયા તો કિધર જાએગે

નવશાળા—બેટેને તો બહાદુરી દિખાઈ ગરદન કટાઈ જિલ્લાત
ઉઠાઈ અબ અગર તુમ આંસુઓંકે દરિયામેં ડુબકર આપની જાન
હલાક કરોગે તો કયા બહાદુર બેટેકી રહકો શાદ કરોગે.

શાએર.

મટીહીમેં મિલાના હય મટી યે બદનકી,
તો જાકે મિલાદો ધસે મટીમેં વતનકી.

સફદર—આનું બાનું કયા આપકી જબાનસે મરહમકી રહ
જોલ રહી હય.

નવશાળા—જહાં વહી જબાન જોલ રહી હય.

સફદર—તો ખયર જાતા હુ

જમ
કા દોની

શાએર.

૧ સિપાહી—બહાદુરીકે જો હોંગે સરિસ્તમેં,
હિમાકત—મિલુંગા રિયાજે બહિસ્તમે. (અમે જાના)

કી કયા મેરી મુંહખતકા સમજાના ઉલટા

ખયત.

ગજળ હય હસ યુતે કશિરયે અપના હમ નિકલતા હય,
 નયા તાપુત છિસકે કુએસે હરહમ નિકલતા હય,
 (અયુગુલકા આવાજ હોના)

૧ સહેલી—યાનું યાનું સાહેબે આલમકી સવારી રોનક
 અરોજ હોતી હય.

ગાના.

સહેલીયાં—યસો ગુધયાં હુમક ચાલ નેયાં સજન તોરે આએગે.
 એજ આએગે સજન તોરે આએગે—યસો

નવશાખા—એજ આએગે ગર સમઝાએગે

સહેલીયાં—દિલખરકી કસમ ઇસ સરકી કસમ.

નવશાખા—હાં જાઓ લાઓ દિલરખા

સહેલીયાં—નયન મિલાઓ

નવશાખા—ખચન સુનાઓ

સહેલીયાં—ખીધન મીઠાઓ—સજન

(જાના : સખકા ઓર મ.એ ચંગેજ નવશાખા ઓર ચાર સહેલીયોંકે આના)

ચંગેજ—અલ્લાહ અલ્લાહ! આજતો ગજળ નિખાર હય,
 બાહરપર બહાર હય. ચસ્મે બદ્દર જાતી, રહે પાક કામાની,
 કમામતકી નસાની

રૂબાઇ.

તુમ હસ્તે નાજનીસે જો છુસો ચમનકે ફુલ,

કલીયાં હજાર બાગકી રહે જાએ જનકે ફુલ

તુમ પર શિદા હજાર કલી હર કલીકા રંગ

તુમ પર નિસાર લાખ ચમન હર ચમનકે ફુલ

નવશાખા—મગર અપ ગુલ ઓઝર મેરે બાગે હુ

આપલીકી જાતસે હય આશકાર

ખયત.

હમ તુમ અગર ચમનમેં દો દિન

ગુલ ઓર પુલપુલોંમે તકતાર હે

ગાના.

અમ્મવાકી ગલી તલે આલીરી ઝુલના રહાદે
બોલે પીયા સંગ ધરકે ઉમંગ ઝુલા ઝુલાઓ
રેશમકી ડોર બંધાદે.

સરુલીયાં— ઝુલને વાલી હય રસ્કે ગુલે ભાલા ઝુલા
બકે ખુલખુલ તુ રંગે ઝુલકો બનાલા ઝુલા
આજ દિખલાએગા અંદાજ નિરાલા ઝુલા
ચાંદ પ્યારી હય તો બન જાયગા હાલા ઝુલા
પ્યારા લાસાની હય, પ્યારી દિલજની હય,
જોડી શાહાની હય, માહે તુરાની હય,

નવશાખા—ચલચલ દિવાની હય, હિલ મિલ પેંગ ઝુલાદે

ચંગેજ—ફરમાઇએ વોહ તો હકા કુખુલ હુવા મેરા અરમાન
હુસુલ હુવા ?

નવશાખા—પ્યારે—

શએર.

મુખુત શુકકા બાહિર મેરે બનાતસે હય
તુમહારા તો હકાતો મુજકો કુખુલ જાનસે હહ
મગર એક અર્જ હાલ હય.

ચંગેજ—ફરમાઇએ વોહ કયા પ્યાલ હય ?

નવશાખા—કુમહાર જો મટીકા ખિલોના બનાતા હય વોહ
કિસ કામ આતા હય ?

ચંગેજ—હિસ મટીકે ખિલોનેસે દિલ બહેલાયા જતા હય.

નવશાખા—અગર વોહ ખરીદારકે હાથસે છુટ જાએ યા

એ દુટ જાએ

નવશાખા—તો કુમહારકો સખત મલાલ હોગા
કા દોનોકો

૧ સિપાહી—કયું અયસા પ્યાલ હોગા ?

હિમાકત—મિત્ર હિસ અપસને હિસ ગરીબ કુમહારકો મહેનત

नवशाभा—अप भाशा अस्वाह क्या पुष्प पात धरशाही,
अप अप तुमहें रहे पुष्पतीहं के कुम्हारको उसके भट्टीके पिछोने
तुम्हेंका धतना मलाव होता होगा, तो उस कुम्हारके मुसव्वरको अ-
पने पिछोने तुम्हेंका कितना न मलाव होता होगा, क्युंके उसने
उसको अपनाया धन्सानियतका नभा पहनाया अकलो होशका रंग
बढ़ाया जनसा मोती अता धरमाया.

अंगेज—अहा

श.अर.

कहे गध रंगसे सारा मतलप,
पुष्प सभका अप तुम्हारा मतलप.

भगर रहेली जनती हो दिवारा के अरका अपने सर उतारा वोह
हीनया सितमआरा.

नवशाभा—हां काई दुश्मन तुम्हारा

अंगेज—तो क्या दुश्मनको छोड़ देना चाहिये, सांप देखके
साडी हो तोड़ देना चाहिये.

नवशाभा—नहीं दुश्मनके साथ अपन नरमीसे काम लेना
चाहिये. वोह धन्सानही नहीं के जिसके दिवमें रहमो धमानही नहीं.

अंगेज—अगर नरमीसे वोह शेर होअप.

नवशाभा—गजल हय के दिवेर हो अप.

श.अर.

जो कुन्ते लुकसे प्रवाहाने पोस्त होते हंय.

वोह अक रोटीके टुकडे पर दोस्त होते हंय.

अंगेज—नवशाभा जनी जहादुरी आग हय, और न
हरियाका पानि. अस्तरेह हरियाकी लहर आगके दहकते
कोपुआती हय, उसी तरह जरसी नरमी उम्र अ-
आकमे भिजाती हय.

नवशाभा—तो क्या डीसीको जे गु-
उसेली जहादुरी कहेकर पुकारते हंय.

ચંગેજી—હંય છે ક્યસા ઇચારા, ક્યા તુમ્હારે ખમાલસે
મયને હસે નાહક મારા. વોહ સિતમઆરા તો કુતોંસે નુચવાએ
જાનેકા સજવાર થા, હસ કમ્પાપ્ત નાસિર હોલાકા સિપેહ સાલારથા.

નવશાખા—પ્યારે ચચાબદ બાઇ, ઓર ઉરકી શાનમેં છે
જખાં આરાઇ.

ચંગેજી—જખ મુજસે હસસે હય લગાઇ, તો કીસકા
અજીજ ઓર કીસકા બાઇ.

નવશાખા—કહીં અયસાબી હોતા હય પ્યારે કે અજીજ.
અપને અજીજકા સર ઉતારે.

ચંગેજી—કયું નહીં.

શ.એ.ર.

મોકેપે છોડતે નહીં દુસ્મનકી જાનકો;

ખાતે હંય દાંત કાટખી અકસર જખાનકો.

નવશાખા—લગાઇતો આપહીને ઉઠાઇ.

શ.એ.ર.

સલતનત પાઇ જો અપને આપહી,

ક્યા ખતાહી ઇસમેં હસને આપહી.

ચંગેજી—તો ક્યા ચચાકે માલમેં મય કોઇ હંક નહીં રખ સકતા.

નવશાખા—નહીં જખ ખેટા મોગુદ હય, તો બતીજેકા
હંક નાખુદ હય.

ચંગેજી—ખયર અગર હંક નાખુદ હય તો તલવારસે હસ્ત
કરંગા, નીકે શમશીરસે પરત કરંગા. અહા પ્યારી નવશાખા જીતના
તુમમેં હુસ્ન હય ઉતના સમજદારીકાં તોર નહીં હય.

નવશાખા—ઓર આપમેં જીતની બહાદુરી હય ઉતની શીકો
ગોર નહીં હય.

ચંગેજી—દેખો દેખો જખાનસે જિયાકા તુમ્હારી જખાન
જખ હેમજાતી હય.

ગાકા દોનોકો ઓર મેરી જખાનસે જિયાદા આપકા દિલ

૧ સિપાહી—કો

હિમાકત—મિ.જા. સંપત્તી તો બહાદુરીકા ખજાના હય.
જખાનકી સંપત્તી સચ્ચાઇકા તાજી

માના હય.

અંગેજ—નવશાખા નવશાખા તુમહારી ખાતે મુઝે નારાજ કર રહી હંય.

નવશાખા—મેરી ખાતે આપકો નારાજ કર રહી હંય, મગર આપકો જીવમતો ખુદકો નારાજ કર રહી હંય.

અંગેજ—ખુદ નારાજ હોતા હય તો રહમ કરતા હય,

નવશાખા—મગર ઇન્સાન નારાજ હોતા હય તો રહમથી નહીં કરતા હય.

મુ.ખ.ખા.

ખંડ ગઇ હએ ઇસકર અબ ખુદ તુમાઇ આપકી,

સુદહધી જીનસે હય ઉનસે કજ અદાઇ આપકી,

યાદ કયુ આએગી લોગોંકા બઝાઇ આપકી,

એક જમાના કરને બચકેગા જુરાઇ આપકી.

અંગેજ—ઉઠ જમાનેસે હમે કયા સરોઢાર હય, જહન્નમકા ગાર બન્દ કરના સહેલ હય, મગર લોગોંકા મુંહ બન્દ કરના ફયવાર હય.

મુ.ખ.ખસ.

નહીં હય હમે કુછ ખુદાઇસે મતલબ,

જુરાઇસે મતલબ બઝાઇસે મતલબ,

ઉન્હીકા હય ઇસકજ અદાઇસે મતલબ,

જો રખતે હંય શૌકત તુમાઇસે મતલબ,

હમે તો હય તેગ આજમાઇસે મતલબ.

નવશાખા—મલા પ્યારે વહાંતો લાખોં લશકરકા એહતેમામ હય.

અંગેજ—તો કયા મુ.ખ.ખસ.કા હય રહ હમારે નામ હય, કુમહાર કી એક સાલકી મહેનત લાકી કે એક ઘટેકા કામ હય.

મુ.ખ.ખસ.

ગુરર ઉસકો તો ખેશક લશકરે જરરાર પર હોગા,

મગર જબ હાથ મેરા તેગે જોહર દાર પર હોગા,

તો મહેશરકા સમા તુમ દેખના તકરાર પર

બયાને નાસેપાસી તબ લખે શુકતાં ફર

કે જબ સર કઠકે મુજકા મેરી તલ

નવશાખા—મગર મંચને તો સુના

બહોત કમ જોર હય.

અંગેજ—મુઠે સિર્ફ અપની તલવારકા બેર હય.

નવશાખા—કયા યહી તલવાર ?

અંગેજ—હાં યહી તલવાર ! યહી તલવાર !

નવશાખા— મુસદ્દાસ.

અકલકે બહાને જહાલત બે સિખા ભતિ હય,
હાથમેં જખ કિસી નાદાનકે આ ભતી હય,
અકલો દાનાઈકી જડ કાટકે ખા ભતી હય.

અંગેજ—તો કયા તુમહારી રાયમેં હમ સુદ્ધસે કામ લેં.

નવશાખા—એક મેરે ખપાલસે તો આપ ગુરસેકો ચામલેં.

અંગેજ—તહીં હરગિજ નહીં ઇન્સાનકો ઇતના મીઠા ન
હોના ચાહિયે કે લોગ ઉસે ખા ભાએ.

નવશાખા—ઓર ઇતના કડવાબી ન હોના ચાહિયે કે લોગ
ઉસે ધુક દે.

અંગેજ—મય ભનતાં હું કે ખુબસુરત અવરત અકસર ખેવ-
કુદ હોતી હય.

નવશાખા—ગીર મયેં સમજતી હું કે ગુરસાવર ઇન્સાન અક-
સર નાદાન હોતે હંય.

અંગેજ—ખયર મયં નાદાનહી સહી મગર પાઠ રખના કે
જહાં તક મેરે હુસ્મમેં ભન ખાકી રહેગી, વહાંતક નાસિરકી જાંઠ-
ગીકી મુસ્તાકી રહેગી.

મુખમ્મસ.

ન હોગા રહે ક્યમલા જખાંસે બે હોગા ઇસ તેજે ખુશકાંસે,
પડેગે સંગે જહાં વહાંસે ચલેંગે તીરે કબલ યહાંસે,
તડપકે લાશે ઉધર ગીરેંગે ચલેંગે નાવક ઇધર કમાંસે,
બહેંગે લાખોં લડકે દરિયા હિલેંગે દિલ શોર અલ અમાંસે,
જમહાં તલકી દેખ લેના પનાહ માંગેગી સઆમાંસે.

ગકા દોનોકો મલા પ્યારે રહે અકલી તલવાર કિસ્તરહ કરતી
૧ સિપાહી—કલાલ.

હિમાકત—મિ.નન મયેં દિખાએ દેતા હું હુસ્તરહ રહે અકલકે

છગરમે સમાએગી ઉસી તરાહ સેંઠડોં રંગોસે જન ખીચકર પાહિર
લાએગી.

નવશાખા—યા ઇલાહી તો કિરીકા ખુન કરના મન્જુર હય.

ચંગેજ—તુમકો ઇસકા કામ દિખાના જુરર હએ.

નવશાખા—તો આગિર કિસ ગરીબકા.

ચંગેજ—એક બદ નસીબકા.

નવશાખા—રહમ પ્યારે ચંગેજ રહમ.

ચંગેજ—અસ રહમકો આમ લગાવ લાવ લાવ ઉસ કપદીકો લાવ

નવશાખા—હય કપદી.

ચંગેજ—હય કહેનેમે ઇન્તેશાર હવા, કયા કપદી ફરાર હવા.

નવશાખા—નહીં પ્યારે મયને તો ઉસે.....

ચંગેજ—કયા તુમને ઉસે

નવશાખા—હ હ હ હ છોડ દિયા

ચંગેજ—અફસોસ સખ મનસુખા તોડ દિયા નાહાત ના
ફરમાત.

શ.એર

મુજકો તો આને દિયા: હોતા જરા,

સખ ઇતનાબી ન તુમસે હો સકા.

નવશાખા—જનાબે આલી બે ચીજ આપને મુઝે દેગી,
શીર મેં હી હહેરી ઉસકી માલીકો વાલી, ઇસમેં આપકા હઅવા
હય ખયાલી.

ચંગેજ—અસ બહોત ખાત બનાઇ, બેવકુફી આર ઉસપર
બ્હે હીટાઈ, ચલીબ આ નાસબાઈ. (જનના નવશાખાકા) ખયર
ખતા કહાં હય સૌદાઈ, તો સહી શીર જન્હાર પહેનાઈ (ખાનુમે
આવાજ દેના) હીલાવર (એક સિપાહીકા આના)

અશઆર.

નસીબ ઉસકા મેરી ગરૂબતોંસે જગ ગયા

મિલાયા મુજકો બે કપદી વોહ આજ બા

તસાશ જા કે ઉસકી દુર

કીસી તરહસે ઉસે હાનિગે

(સિપાહીકા આજાબ બજા લાકર જન,

બાબ પહેલા—દિખાવ દુસરા.

ખયમ ગાહ.

૧ સિપાહી—કહીએ જનાળે આલી કુછ જહાંપનાહકે બર આમઠ હોનેકી ખયર નીકાલી.

૨ સિપાહી—હાં સુના ગયા હય કે મોરચા જમાએ ચાહતે હંય, અનકરીખ આપા ચાહતે હંય, (સામને દેખકે) ઝોહો. એ સામનેસે ધોન સાહબ આતે હયે.

૧ સિપાહી—અછ એ તો વહી લાંદુરે અકલકે અધુરે મીરજા હીમાકત બેગ

(હીમાકત બેગ ઓર શેરખાંકે સામને સામનેસે આના ઓર ટકરાના)

શેરખાં—તે હટીએ.

હિમાકત—પહેલે આપ હટીયે.

શેરખાં—હં હું મયં તો કબી નહીં હટનેકા.

હિમાકત—અચ્છા તો ખડે રહો.

શેરખાં—મીરજા સાહબ જાને દીછયે.

હિમાકત—ઉફ.

શેરખાં—મીરજા સાહબ સુનતે હંય.

હિમાકત—મિરજા સાહબ સુનતે હંય પર મિરજા સાહબ સુનાઈ નહીં દેતે.

શેરખાં—તો કયા આપ બહેરે હંય.

હિમાકત—નહીં કાનમેં જોરકી જુતીયાં ચાટકી હંય (એક સીપાહીકા દોનોકો અલગ કરના)

૧ સિપાહી—કહીએ મિરજા સાહબ મિજાજ તો અચ્છા હય

હિમાકત—મિજાજ તો બન્દા પર છોહકર આપા હય. મર-

ਹੋਂਡੇ ਉਸਦੇ ਨਾਮਸੇ ਫਿਰਾਸ ਹੋਵੇਂ ਫੰਘ, ਮਿਯਾਨ ਆਰੇਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਵੇਂ ਫੰਘ.

ਸਿਪਾਈ—ਕਧਾ ਮਿਯਾਨ ਆਰੇਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਵੇਂ ਫੰਘ.

ਹਿਮਾਕਤ—ਓਰ ਕਧਾ ਮਿਯਾਨਕਾ ਫਾਲੇਂ ਤੋ ਆਰੇਤਈ ਪੁਯ
ਜਨਣੀ ਫੰਘ ਜੇ ਅਪਣੀ ਸਾਡੀ ਲਫੇਂਗਾ ਯੋਧੀ ਕੇ ਲੀਯੇ ਫੰਘਰੇਂ ਤਫ-
ਯੀਰੇ ਲਫ਼ਾਤੀ ਫੰਘ ਮਰੇਂਡੇ ਯੁਧ ਆਰੇ ਪੁਧਾਮਈ ਜਨਾਤੀ ਫੰਘ ਆਰੇ
ਫਪਰਸੇ ਜੁਤੇਯੀ ਲਗਾਤੀ ਫੰਘ. ਕਧੁੰ ਕਧਸੀ ਕਈ.

੧ ਸਿਪਾਈ—ਅਯਯੀ ਕਈ.

ਓਰ.ਆਂ—ਮਿਯਾਨ ਸਾਫ਼.ਯ ਯੇ ਆਪ ਕਧਾ ਫਰਮਾਤੇ ਫੰਘ, ਕਈ
ਯਫਾਫੁਰ ਲੋਗਯੀ ਜੁਤੀਯਾਂ ਆਤੇ ਫੰਘ.

ਹਿਮਾਕਤ—ਅਯਯਾ ਤੋ ਯੇ ਜਤਾਯ ਅਯੀ ਆਪਕੀ ਆਈ
ਫੁਧ ਫੰਘ.

ਓਰ.ਆਂ—ਨਈਂ ਤੋ.

ਹਿਮਾਕਤ—ਅਯਯਾ ਸਯਯਾ ਯਫਾਫੁਰ ਤੋ ਯਈ ਕਫੇਲਾਯੇ, ਜੇ
ਜੇਫੇ ਫਾਧਕੀ ਜੁਤੀਯਾਂ ਆਯੇ, ਆਰੇ ਯੁਧੇਂਪਰ ਤਾਯ ਯਫਾਯ. ਕਧੁੰ ਕ-
ਧਸੀ ਕਈ.

੧ ਸਿਪਾਈ—ਅਯਯੀ ਕਈ.

ਓਰ.ਆਂ—ਜਯ ਯੋਫ ਜੁਤੀਯਾਂ ਕਾਫੇਕੀ ਯੋਫ ਤੋ ਯਫਾਫੁਰੀਕਾ
ਸਰਦੀਰੀਕੇਟ ਹੋ ਗਯਾ.

ਹਿਮਾਕਤ—ਫਾਂ ਆਰੇ ਕਯੀ ਕਯੀ ਮਧੇਂ ਯੋ.ਕਸੇਯੀ ਜੁਤੀਯਾਂ
ਯਾ ਲੇਤਾ.ਫੁੰ ਕਧੁੰ ਕਧਸੀ ਕਈ.

ਸਿਪਾਈ—ਅਯਯੀ ਕਈ. (ਯਯੁਯੁਯ ਜਯਨਾ, ਸਯਕਾ ਫਰਤ ਯਰਤਾ
ਹੋ ਜਨਾ ਯਯੇ.ਯਕਾ ਆਨਕਰ ਕੁਰਸੀਪਰ ਯਯਫਨਾ. ਸਫੇਲੀਯੋਂਕਾ ਨਾਯ ਹੋਨਾ)

ਗਾਨਾ.

ਸਫੇਲੀਯਾਂ—ਪਲਪਲ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਯੋਰੇਰੀ ਪ੍ਰਾਯ ਯਾਰੇ ਯਲਯਲ ਯਾਰੇ,
ਨਯਨਨਕੀ ਸਯਨਨਸੋ ਯੀਤਵਾ ਯੁਯਯਯਯੋ, ਜਫੁ ਮੋਪੇਯਾਰੇਰੀ,
ਧੀਯਾਫੇ ਫਰਸ ਯਿਨ ਕਲ ਨ ਪਫਤ ਮੋਫੇ.
ਕਫਤ ਰਯਨ ਗਿਨ ਤਾਰੇਰੀ.

મેરી આલી મેરી આલી કધુના સોહાએ
 નયન વાકી આન ખાન યાદ આત હોવે સાથ,
 લગત કટારી પીયા નાહીં ટરે ટારી પીયા,
 કર ગયો મૈકા ન્યારોરી—(સફરકો લીએ હુવે આના
 એક સિપાહીકા.)

અસા.આર.

સિપાહી—અય શાહ નામદાર રક્ષાતુને જીવિકાર,
 યહે લીજયે હાજર હય જો ભાગાયા ગુનેહગાર
 લાયા હું ખાંધ ઇસકો બડી જુદો જહલસે,
 જતા કહાં યહે સમય મેરે તીરકે જહલસે

અંગેજ—કયું આ મગરૂર મદરૂર ઔરતોંસે હીલા બહાના
 પ્રેમ દેકે ભાગ જના.

સફર—અય શાહે જમાના, જસને બેટેકા સર કટતે વક્ત
 પ્રેમ કરના ન જના વોહ મર્દ મરદાના, એક ઔરતસે કરેગા
 હીલા બહાના.

શ.ઔર.

હોતા નહીં હય રંજ બહાદુરકો શીતસે,
 કરતે હય વોહ પ્રેમ જો ડરતે હય મીતસે.

અંગેજ—ઓ શેખી ખોર કમજોર ભાગ કયું નિકલાયા કયા
 ડર કુછબી ન થા ? કયા જહનમમે ચલાયા જો ખતર કુછબી ન થા ?

સફર—હાં જહનમમે 'સાદખ : જહનમમે'.

અંગેજ—કયું કિસલીયે ?

સફર—ઈસ લીયે કે વહાંબી દેખું શમતાનકી ખાદશાહી હય,
 યા આપસે "અસીરે હિર્સ"કી જહાં-પનાહી હય.

અંગેજ—જહનમમે ઔર મેરી ખાદશાહી. કયા મુજકોબી
 શમતાન કે બરાખર જનતા હય વાહી.

સફર—નહીં બરાખર નહીં.

અંગેજ—તો ?

સફર—બલકે વોહ કમ ઔર આપ જિયાદા.

અંગેજી—ઓ સુરપદ બાલોવાલો ગુલામ, હો. હ દે રહે ખમાલે
ખામ. ક્યા નહીં દેખા આપને ખેટકા અન્નમ?

સફેદર—ખેટકા અન્નમ તો દેખા મગર અળ તુમહારા
અન્નમ દેખના બાકી હય.

કિતબા.

દેખના કિસ ઘાટકા દેતા હય કિનારા અન્નમ,
દેખના કિસ ઘાટકા દેતા હય સહારા અન્નમ.
શિર ઓનકા અન્નમ તો સખને દેખા,
મગર અળ દેખના બાકી હય તુમહારા અન્નમ.

અંગેજી—તો ક્યા તુ અપની જખાનકે જોરસે મુઝે દખાના
ચાહતા હય નહીં?

સફેદર—જહાં જરતરહ આપ અપને ચચાળઠ બાઈકા
હક દખાના ચાહતે હય.

અંગેજી—ઓ મળહુલ ના મા. અકુલ ક્યા બકતા હય કુ. જુલ.

શ. એર.

કહેતા હું દિલસે ઉંકી મુ. હખત નિકાલદે,
દુશમનકી દોસ્તીપે બસ અળ. ખાક ડાલદે.

સફેદર— અશ. આર

ક્યા પ્યાર રખે પ્યાર ઉસીકા નિકાલના,
ક્યા સહલ હય રહે ખાક મુ. હખતપે ડાલના.
જળ દિલસે ઉલકતે રહે આદિલ નિકાલડું.
જળ અપના સીના ચીરકે રહે દિલ નિકાલડું.

અંગેજી—અચ્છા જળ ધતના સળ માનતા હય તો બલા
બતા કે તું ક્યા જાનતા હય.

સફેદર—મયેં ફકત યહી જાનતા હું કે—

મુ. ખમસ.

આજ દુનિયામેં કોઈ તુજસા સિતમગાર નહીં,
દોજખમેંની હુંદો તો અયસા ગુનેહગાર નહીં,

ઔરકા પ્યાર નહીં જખસે ઇન્કાર નહીં,
જુલ્મસે આર નહીં ખુનસે બેજાર નહીં,
તુજસા ખુની નહીં ડાકે નહો બદકાર નહીં.

અંગેજ—ઓ બદજખાન બન્દકર બખાન નહીં તો તેરી
જખાન.....

સફદર—હાં કાટલો કાટલો શૌકસે કાટલો ક્યામતકે દિન
મેરે મુહમે જખાન ન હોગી, કે હસસે ખુદાકે આગે તુમહારી જ-
શકારી બખાન ન હોગી.

શ.એર.

શેરખાં—

કિસ કદર ગુસ્તાખિયાં પયદા હય ઇસ ગુફતારસે,
ઇસકી ખાતોંકા જવાબ અબ દિલ્લે તલવારસે.

સફદર—હહેરો હહેરો અપની તલવારકા ખ્યાનકે ધુધટમેં છિપા
લો નહીતો ઓસ પડકે જંગ આ જાએગા. મોરઆ ખા જાએગા,
કયું અયસેહી અયસે બહાદુરોંસે મુઢકે રતલ કીયા જામગા જો એક
પા બજ-જીર બે ફરતો પા પીરપર તલવારેં ઉઠાતે હંય, શેરકા જ-
જીરોમેં જકડ કર લોમડીયોંસે ડરાતે હંય જાવ જાવ કીસી ઔરકા
ડરાવ ધમકાવ જો કે ડર વાલા હય, હમને તુમ જયસે લોમડીયોંકા
ઠોકરોંસે ઉડા ડાલા હય.

અંગેજ—બદમાશો બદ કિમાશ, હમસે લડાઇ તો ઉઠાઇ હય,
પર અપને જાએ બાલોંકા છુખાનેકે લીએ કોનસી જગેહ હહેરાઈ હય.

સફદર—અપને મા બાપકે દિલોમેં

અંગેજ—બલા ઇતના તો ખતા કે દુશમનકી ફોજ જીતની
હય, વોહ શુમારમેં કીતની હય !

સફદર—જીતનેકે ઇસ મયદાનમેં રેતકે દાને હંય, ઔર જીત-
નેકે ઇન જંગલી દરખતોંમેં પતોંકે ખાજાને હંય, ઉસ કદર હમારે
પહાં મહે મરદાને હંય.

અંગેજ—ખસ ઇસી કદર

સફર—નહીં જુલા ઇસ કદર હમારે પહાં જંગી સિપાહ
હંમે કે છતને તુમહારે નામએ અઅમાલમે' ગુનાહ હંય.

અંગેજ—ઓ બે અદબ અદબકે કરીબ હો, તાકે કતલકે
બદલે કમલ નસીબ હો.

સફર—કમલી તો સારા જમાના હય.

સૌરખાં—ખયર અગર કમલખાના હય જમાના દિખાઈ દેતા,
તો લે મંય આજસે હું તુજકો રિહાઈ દેતા.

(પિસ્તોલકા બાર કરના, સફરકા જખમી હોકર ગિરના)

સફર—ઉફ— (સરફરકા મરના, પરદેકા ગિરના)

બાબ પહેલા—દિખાવ તિસરા.

શરતા.

(ઝંઝટકા છીકે ખાતે આના)

ઝંઝટ—આચ્છી, આચ્છી, ઇલાહી ખયર રહે છીકે હંય મા
ખન્ડુકકી ફયર, પહાં મંય રહે સમજકે આયા કે આજ સુએહલી
સુએહ હયેલી ખુજલા રહી હય, કુછ ન કુછ જુરર મિલ જાયગા.

હિમાકત—(અંદરસે) સયદુ અરે ઓ સયદુ

ઝંઝટ—હંય રહે કૌન હિમાકત બેગ, કમ્બખતકા પેટ હય
યા પુલાવકી દેગ રહે કમ્બખતમી અજબ નાકાર હય, સિન દેખિયે
તો સાઠકેલી પાર હય. ઓર સુરત દેખિયે તો ખાસા ખરે નાહ
મવાર હય. એક કમસિન હસીના બેગમપર બેસમએ ખુજે તિસાર
હય ઇન્કો નહીં માઅલુમ હય કે હસીના તો ઉસકે બેટ સાલિમકી
દિલ્લદાર હય. અગર સલિમકો રહે ખખર હો તો ખુલા જાને
કયા પહાડ તોડે, અજબ નહીં કે બાપકેલી ચચા બનાકે છોડે. ઓહો
વોહ તો સામનેસે પહીં આતા હય (ઝંઝટકા બાજુ હો જાના હિમા-
કત બેગકા આના)

હિમાકત—ફિક ફિક ફિક જિતની ફિક સુએ હય ઉતની
અગર કોઈ સાહુકાર કરતા તો મુશ્લિસ બેન્કકા હિસ્સેદાર હો જતા.
અગર કોઈ નાટકવાલા કરતા તો ઉસકા નયા તમાશા પાસ હો

मता. हाय हाय भयनेली शादीकी या जरआदी, कम्प.पत नोइली
मिली तो अकलसे आली, सालभरमे तीन तीन दरजन अन्धे हेने-
वाली, हाय हाय अण क्या कई अपनी जीजीका गला बाणु या
अपना गला घोटके भार छलुं.

अंजट—हंय हंय भीयां छे आप क्या करते हंय ?

हिमां.कत—क्या करते हंय भरते हंय और क्या करते हंय.

अंजट—हां हां न मरीअे मयं तुम्हे न भरने दुंगा.

हिमां.कत—हंय कयुं नहीं भरने देगा क्या तु छोई.पुछाई
झोझार हय, या जीमा कंपनीका छिस्सेहार हय तुजे हमारे भरने
न भरनेसे क्या सरोकार हय.

अंजट—और तो कुछ नहीं मगर ग.जण हो नयगा.

हिमां.कत—याअने !

अंजट—याअने दुनियामेंसे ओक जेवकुछ कम हो नयगा.

हिमां.कत—हंय !

अंजट—अरे अकलमन्द कम हो नयगा.

हिमां.कत—हां सय तो हय आण कलके अकलमन्दोंमें
ओक धन सकर या वोहली भर गया, लाल पुजक.उ था वोहली
गुजर गया. और अगर मेरीली पायमाली हो नयगी, तो वा.
कुछ दुनिया अकलमन्दोंसे आली हो नयगी. अयरःओ यद ल-
गाम, मेरे घरमें तेरा क्या काम ?

अंजट—भीयां आपका नहुसत जेगम जुलाती हय, कहुवा
पीनेका शरमाती हय

हिमां.कत—उह, ओक तो मंय सुणहो.ही सुणहो. गर्म हो
रहा हुं तीसपर छे काहुआ काहुवा पीनेका जुलाती हय. न कहे
दे के मंय घरमे नहीं हुं.

अंजट—वाह भीयां, आप तो यहां भोगुह हंय, और मंय
कयसे कहुं के वोह नहीं हंय.

हिमां.कत—समजये के मये नहीं हुं.

ઝંઝટ—સમજ ક્યસે હું આપ તો યહાં મીજી હય.

હિમાંકત—પર તું સમજ લે કે મયે નહીં હું.

ઝંઝટ—તો શીર યહે બેલતા હય કોન ? કયા આપકા ભુત.

હિમાંકત—તું જતા નહીં સયતાનકે કાલભુત.

ઝંઝટ—અચ્છા, અચ્છા યહે મંચ ગયા.

હિમાંકત—ગયા કહાં તું તો ખડા હય,

ઝંઝટ—ખડા હું મગર સમજ લીજીએ કે મંચ ગયા.

હિમાંકત—ગયા કહાં તું તો હય.

ઝંઝટ—ખડા હું પર આપ સમજ લીજીએ કે મંચ નહીં હું.

હિમાંકત—હરામ જાદા સયતાનકા દાદા મુઝે બેવકુફ બનાતા હય, ખાતોમે ઉડાતા હય.

ઝંઝટ—અચ્છા તો મીયાં મયં જાઉં ?

હિમાંકત—હાં જા. એક તો મંચ સુજ્ઞેહી સુજ્ઞે

ઝંઝટ—તો મિયાં મંચ સય મુચ ચલા જાઉં ?

હિમાંકત—હાં હાં જા જા એક તો મય સુજ્ઞેહી સુજ્ઞે.

ઝંઝટ—તો મીયાં, મયં ઇસી આન ચલા જાઉં ?

હિમાંકત—હાંહાં ઇસી આન ઇસી આન મેરે ઘરમેં તેરા કયા કામ અજ અગર આયગા તો તેરી ટાંગ તોડ ડાલુંગા એકતો મય સુજ્ઞેહી સુજ્ઞે ગર્મ હો રહા હું તીસપર યહે ઔર આગ લગાતા હય. અખતો મંચ નહુસત ઔર ઇસ મકાન દોનોઝિ આગ લગાતા હું ખસ અખ ન રહેગા ખાંસ ન બજેગી બન્સરી કયું કયસી કહી. સખર ચક્તા તો હું પર જાઉંગા કહાં.

ઝંઝટ—(પ્રુક્સે) કબર રસ્તાનમેં.

હિમાંકત—હાય હાય નહુસત બેગમકી ઇજા કમચી જો ઇસ ખુલાખેને દુસરી આશતમેં શંસાયા યાઅને હસીનામા ઇસ્કે ચર-સાયા. અખ તો હસીનાસે શાદી હો તો ઇસ ગમસે આજાદીહો હાય હસીના કયસે હોગા જુના દેખ પ્યારી સમજ.

ઝંઝટ—અરરર ઈસ ખુદેકી તો ફરક ખુલવાની આહીએ
(હિમા.કતસે) મીયાં ગ.જ.ગ હો ગયા.

હિમા.કત—કયું ખયરતો હય બાધ.

ઝંઝટ—ખયર કયસી ખુરાધ હય ખુરાધ નહુસત બેગમને
હ.સીનાકી સખ દાસ્તાન છીપ કે સુન પાધ.

હિમા.કત—કયા સખ કહેતા હય બાધ?

ઝંઝટ—આપકે પાઠંદી કસમ ગુસ્સેસે આગ હુઈ જતી હય,
છે શિટકી લંબી જુતી લેકર આતી હય!

હિમા.કત—જુતી જુતી રેશમી યા મુતી!!

ઝંઝટ—નહી, વીલાયતી.

હિમા.કત—હાય હાય બાધ, જખ તો કોઇ તદખીર જતા,
મુઝે કહી છીપા!

ઝંઝટ—તદખીર તો બન્દા હજાર ખતલાતા હય, પર લદ-
ખીર જતાનેવાલા પહેલે કુચ્છ ઇ-આમ પાતા હય.

હિમા.કત—બોલ બોલ કયા આહીએ.

ઝંઝટ—બહોત નહી, કુચ્છ થોડાસા.

હિમા.કત—કયા!

ઝંઝટ—યહી કોઈ દસ રૂપય.

હિમા.કત—જરા જોરસે બોલ મેરે કાનમે જોરકી જુતીમાં
આટકી હંપ.

ઝંઝટ—દસ રૂપય.

હિમા.કત—ઈસ કાનસે કમ સુનાઈ દેતા હય, ઈધરકે બા.જુ-
વાલે કાનમે કહે.

ઝંઝટ—(દુસરે કાનમે) ખીસ રૂપય.

હિમા.કત—અરે બાધ, દસ રૂપય વાલી બા.જુમે આ પહેલે
તુ તદખીર તો જતા. મંપ કયસા રૂપ્યોંકા મીંહ ખરસાતા હું.

ઝંઝટ—લાવ તો પહેલે ચાંદી દાન દિલાવ, નહીં તો ખીખી

સાહેબાદે જુલાતા હું. બેગમ—

હિમા.કત—લેલે પાર દેતા હું. (પાંચ દેતા હય)

ઝંઝર—બે.....ગમ—

હિમા.કત—લે લે લે લે (સખ ગીન દેતા હય.)

ઝંઝર—તો મીયાં આપ ઇતના રંજ કયું ફરમાતે હંય હ-
સીના બેગમસે શાદી કરકે અપના ગમ કયું નહીં મિલતે હંય.

હિમા.કત—અરે પાર ઉરકી શાદીકી શતે બહોત કડી હએ
જરકે લીએ રહે મુશીબત પડી હય વોહ યું કહેતી હય કે મુજસે
બે શાદી રચાને આપ વોહ શાદીકે પહેલે પાંચ જુતી આય.

ઝંઝર—અજી જુતીસે કયા ધમરાના આને તો હો શાદીકા
જમાના મંય કહુંગા કે જરા જોરસે ન લગાના.

હિમા.કત—હાં આહે ધીરે ધીરે સરકે બાલ ઉતારે મગર
સખકે સાગને ન મારે નહીંતો મેરી ઇજત ચલી જાયગી.

ઝંઝર—અજી મીયાં ઇજતકો મંય બચા લુંગા ઓર હ-
સીનાકો મંય સમઝાલુંગા આપ જામએ ઓર ઠીક બારા બને
આધએ.

હિમા.કત—કયા બારા બને.

ઝંઝર—હાં બારા બને તાકે તુમહારેબી બારા બને.

હિમા.કત—અરે પાર ચલુંગા તો સહી મગર ખાત કયા
કરુંગા ખાત.

ઝંઝર—ખાત, પ્યારકી ખાત.

હિમા.કત—તબતો મંય ઇંદર સમા ઓર ગુલ બકાવલી કે
પુકરે પાઠ કરલુંગા જબ ખાત ચીતકા મોકા આપગા તો બન્દા
વહી જખાની પુકરે કહે સુનાયગા. કયું કયસી કહી.

ઝંઝર—અચ્છી કહી. અચ્છા તો આપ જામએ ઓર ઠીક
બારા બને આધએ.

હિમા.કત—અચ્છા તો રહે ચલા.

ઝંઝર—ચલો ખખીસ ટલા ઓ દીવા ફરબકે રૂપય હી રૂપય

મે ચલા અંબ લુહ દેખીએ કે અપની ધાત ચલે બાપ બેરમે જુતી
ઓર લાત ચલે.

ગાના.

અમ વાહજી વાહ દીવાના હય બન્દર મુજન્દર કલન્દરકા પાલા ચમાર
અમ વાહજી વાહ હય લીના ચમારી હો સુરતમે વારી બાતે લચ્છેદાર
કુરખાન શયતાન પહે પેટ નિકાલા યા કાંધુકા નાલા હય બોલો મુરદાર
અમ વાહજી વાહ પુઠાપેકા ટટુ મુઠાપતમે લટુ નિખટુ મકકાર.
ધધર ઉધર રંગી જવાનોમે જંગી ધરાનોમે હોતા શુમાર.
સટર પટર સારી બાતે દીવાની હય ઓધી પેશાનીકા ઉલ્હુ ગંવાર.

બાબ પહેલા—દિખાવ ચવથા.

બા.ગે શાહ નાસિર.

(કમરકા કુલેપર બપડે સહેલીયોંકા મુલા દેતે હુએ દિખાઈ દેના.)

ગાના.

સહેલીયે— સખી ફુલનમે રાજન કુલત કુલના.
માંદ હુવા મુખ દેખ ચાંદ.
વાહ વાહ વાહ કુલો કુલો સરતાજ
કુલો રાજોં કે રાજ ન કુલત કુલના—
ફુલે તોરા બા.ગ જુ' ફુલ વારીરે—કરો દાપમ મોરે
સરતાજ જગ સરદારીરે
જુએ જુએલાલા અખીયનકા ઉગલા
પાયે જુગ જુગ બાજ રાજ સાજ—માંદ હુવા.
(મહેજુખીનકા આના)

ક.મર—અમ્મીબન.

મહેજુખીન—અહા આવ બેઠા આમે હયાત આમે હયાત
ખુદાકી બ.ખશી-હુધ ન્યા અમત યા એક પાક દરખ્તકા ફુલ.

શ.એર

જી જાય ઈસ દવા જીસે હમમે હમ નહી,
બોસા તેરા ધલાને મસીહાસે કમ નહી. (બોસા લેના)

ક.મર—

ગાના.

અમ્માં મુઝે અચ્છીસી ટોપી મંગાદે
 ટોપી મંગાદે ઘોડા દિલાદે જોડા દિલાદે સિલાદે
 ખાડીમે લેટુંગા ઘોડેપે બચડુંગા હાંકુંગા કચકચહુંહું
 આહિસ્તા આહિસ્તા આહિસ્તા ખસ.

ચમ-ચમ-ચમ- અમ્માં મુઝે ઊડીસી બંદુક. લાદે
 બંદુક. લાદે બાલા મંગાદે તીરો કમાન દિલાદે
 તોપોઠો ઊડુંગા કાલ્લેકો તોડુંગા
 જોલા ચલાઈંગા ધરરરરર ધુડીમ
 ઝટપટ હો ઝટપટ હો ઝટપટ હો રયર ધરરરર ધુમ ધુસ
 (આના નાસિરકો)

નાસિર—અહા ખુશી ખુશી હુસ્નો ધંકે. હો ગુલો ખુટે ખારીક
 સચ્ચે મઅ.શુકકી સચ્ચી ખુશી યહી હય.

મહેજબીન—(નાસિરકો ન દેખકે) હંય કોન ખ.રા? હય
 બા.ગબાન મુંહસે તોં કુછ બોલ બદ અવસાન.

નાસિર—હંય બા.ગખાં? અજી રહે તો મંય હું આપકા
 આશીકે નીમજન.

મહેજબીન—હંય આશિકે નીમજનં કુછ સામત તો નહીં
 આધ બદજબાં.

નાસિર—હંય સામત !

મહેજબીન—ઓ હો! કોન આપ હંય હુ.ગુરાં નહીં નહીં
 મ.આર કીજએગા કુસુર.

નાસિર—હમ મ.આર કીજએગા કુસુરાં વાહ જનાબે આલી
 આપને અચ્છી ચાલ નિકાલી, કીસીકો દીજએ ગાલી કીસીકો બના-
 હએ બા.મખાનો માલી, ઔર ફિર મ.આશી ગાંગકર બચ બધએગા ખાલી.

શ.એર

ખતા ન મ.આર અખ હુ.ગુરકી હોગી

ખતા તો કી હય સજબી કુસુરકી હોગી.

મહેજબીન—સજ ? રૂબાઈ.

સજદો લાય કે કારે મુ.હબ્બત

ખડી હય લો મિરર તારે મુઠખત
હમારે હાથ બાંધો ગેસુઓંસે
હમેં સમઝો ગુનેહગારે મુઠખત

નાસિર—ખપર નાખએ જળ ચોર અપને દિલમેં ઘરમાયા
તો હાકિમકો બી રહમ આપા.

મહેજબીન—આદાબ આદાબ.

નાસિર— શ.અર.

જળ ગુનેહગાર દિલમેં અપને જુર્મયે નાદિમ હવા;
માફ કરદેના ઉસી ઇન્સાફ પર લાજમ હવા.

મહેજબીન—તસલીમ તસલીમ.

નાસિર—મગર હાં કુસુર અયસા ન હોના ચાહિયે, ઇસલીએ
સુજરિમકો જુરમાના બી હોના ચાહિયે (ખોસા લેના.)

અશ.આર

મહેજબીન—

હમારે જુર્મકા જુરમાના યહે હુજુર નયા,
ખતા જબાનકીથી ગાલકા કુસર ન થા !
અગર ન ઇસ્તરહ જો દરજુબર ખતા હોગી
સજા તો દે ચુક અબ આપકો સજા હોગી.

નાસિર—ચુકિયે નહીં, ચુકિયે નહીં.

મુસદ્દલસ.

બદલા જુરર : જુર્મકા સરકાર લીજયે.
બર બરકે જ મજેસે મેરા ખાર લીજયે
મંય એક લું ઔર આપ મેરે ચાર લીજયે.

મહેજબીન—અજ હોયોબી, મયં યહે સમજુંગી કે સજા
આપકો કાશી હો ચુકી નાખએ ગાલોકે સદકેમેં મઆરી હો ચુકી.

શ.અર

ધોકા શિરખી ખાઉગી જો ન હુશીઆર બનું
કયા ગરજ અયસી જો મંયખી ગુનેહગાર બનું.

નાસિર— ખયત

જો તેરા તોર હયે અંપનાબી વહી તોર સહી,
યહે ગુનાહી હય તો શિર એક ગુનાહ ઔર સહી.

મહેજળીન—

ગાના.

બોલો બોલો સાંવરીયા પ્યારે નજરીયા પર વારી
કહેદો કહેદો જો હો મોહો ધીર બધ હો તકરીર
નજરીયા પર વારી

નાસિર—

હમ નહીં બોલો તુમહી સમઝલો હોજો તકરીર જાના
સળ મંચ ફંગા તુમહેં ઓર તુમ કુમુલ કરો.

મહેજળીન—

વોહ ક્યા સળ હમ સનમ મુતલકન ન બૂલ કરો.

નાસિર—ધધરકે ઉધરકે (બોલે લેના)

મહેજળીન—બસ.

(ફરતમે જંગકા આના)

ફરતમ—અય શાહિનશાહે શુવિકાર, ફલાતુને આરતાબઆસાર
બયત.

તું સલામત રહે હજર બરસ

હર બરસકે હો દિન પયાસ હજર.

નાસિર—પુશ આમદી. આહા ! આવ મેરી સલતનતકે જાં
દિલાઇ, મેરે મહેરબાન બાઈ.

ફરતમ—હુંબુર થો ક્યા ફરમાવે હંચ ?! ગુલામકો બાઈકે
નામસે યાદ ફરમાવે હંચ વર્ન જો મેરા ખયાલો જાતી હય, હસમેં
તો હુંબુરકે ગુલામકીબી લયાકત નહીં પાઇ જાતી હય.

નાસિર—થો આપકી આલી સિશતી હય કે અપની તાઅ.
રીફ પસંદ નહીં આતી હય.

શ.એર.

કબી કરતા નહીં તાઅરીફ અપની જો કે આલી હય
કે ઠેકરસે વહી બજતા હય બરતન જોકે, ખાલી હય.

ફરતમ—જહાંપનાહ, અફવાજે રફીબ આ પહુચી શોજો
અંગેજ પહાડેકે કરીબ આ પહોંચી.

અશ.આર.

હો ન અઇસા કે કિસી વક્ત વોહ હમલા કરે,
હમ તો ગફલતમે રહેં ઓર વોહ પસપા કરેં,

हीनो तैयार भडी हय के रिहा जन करे,
आप अप्न बलिजे तो हम कुयका सामान करे.

नासिर—तो प्यारी, आ गध जुवाइकी प्यारी !

भहेजणीन—ओ ! नहीं, नहीं, । मुजको न छोडो, मुजसे
मुंह न मोडो.

श.ओर.

तुम तो कहेतेये के मेरी जन तुम्ही हो

दिर जनसे छुटे रहे किस्तराह य.डी हो!

नासिर—रहे माना प्यारी के तुम जनहो हमारी पर रहे
हय दुसवारी के ल.डाइके व.कत दुश्मनोंसे ल.इने जलुंगा या तुमको
जयाउंगा मंय.

भहेजणीन—नहीं, तुम न डरना, मंय ओ मध तो ओ
गध, रहे समजना के तुम्हारे सहेके हो गध.

गाना.

मेरे क्याम मेरे—हाम मेरे संवरीया

जवो न मोसे डेर नजरीया

तुम भीन पीयरवा जये उयरवा

कटीजे कयसे रयन मेरे संवरीया.

नासिर—अपर प्यारी, जव तैयार होकर आव; अगर जय-
रहार जीमेमेसे आदिर न जना. (भहेजणीनका जना-इस्तमसे
कहेना) प्यारे इस्तम.

इस्तम—सा.हेजे आलम,

नासिर—चोडी देरमे कया मिलेगा !

इस्तम—कह या भीत !

नासिर—कथ दुश्मनके लीजे कह और मेरे लीजे भीत हो,

इस्तम—कथ सजके लीजे भीत हो,

नासिर—अगर सजके लीजे भीत हो तो मेरी औरत और
मज्जेको जुवाके सुपुर्न करताहु और अगर मेरे लीजे भीत हो तो

મેરે બચ્ચેક પિદર ઓર મહેનખીનકે શોદર તુમ હો.

રસ્તમ—જહાંપનાહ યહે મયેં કયા સુનતા હું ? !

નાસિર—જો મંય કહેતા હું !

રસ્તમ—જો મંય કહેતા હું ! ! ! કયું નહીં મરતા હું, કયા જીવાનસે સુનતા હું મેં ! ઓ આંખ, તું ડોર હોળ ! ઓ કાન, તું દરગોર હોળ !

નાસિર—રસ્તમ, અગર કુળએ દારસે મંય મર જાઉં તો મેરી મહેનખીનકો કૌન સમાવેગા ?

રસ્તમ—સગકા સમાવનેવાલા બારેતઆલા હય.

નાસિર—તો કયા મંય તુજસે નાઉમ્મીદ હો જાઉ ?

રસ્તમ—મુજસે નાઉમ્મીદ હો જાઉએ, પર ખુદાસે નાઉમ્મીદ ન હોજાઉએ.

નાસિર—રસ્તમ, રસ્તમ, તેરી બાતોસે અયસા ટપકતા હય, કે યહે અયશો આરામકી ગોઠમેં પલા દુવા નાસિર તેગો તુરંગકે સામને જાનેસે ઝિઝકતા હય ! ઓ નહીં નહીં ! મયદાને જંગ મેરા મુકામ હય, તીરો તુરંગ મેરા સામાન હય, આતશ ફિશાં તોપોંકી આદર મેરી પોશાક હય, તલવારોંકા રક્ષ મેરી ખોરાક હય. મગર આજ મુકે અયસા માઅલૂમ હોતા હય કે મેરે સરપર કુળ સવાર હય ! ખયર,

શ.એર.

હો અગર ઇસ બાતસે કહેનેમેં કુજ્જી સુન-ર.ઇલ તો મંય એક ખતમે લિખે દેતા હું અપના હાસે ફિલ.

યા તો યહે ખત તુમ લિખા દેના ઉસે

યા જાનીલી સુના દેના ઉસે.

રસ્તમ—ખયર મજબુરી, ખજા લાઉગા કુકમે જુરરી.

શ.એર.

મનજુર હય કલમની સુલતાની કામની

ખુશ હય જો આપ ઇસમેં તો રા.જી સુલામની.

નાસિર—ખયર ચલો ખુદા રહ દેનેવાલા હય.

બાપ પહેલા—દિખાવ પાંચવા.

મકાને હસીના.

(હસીનાના સલીમકી પાદમેં ગાતે ગાતે આના)

હસીના— ગાના.

હાય મુઝે દહે જીગરને સતાયા મેરા પ્યારા નહીં
 દિલ આરા નહીં કોઇ ચારા નહીં હમ ખુદાયા—
 કુંગામે, આદમે, ફરીઆદમે, શેવનમે, નામેમે,
 મુનાવિં દહે દિલ તાકત અગર હો સુનને વાલેમે.
 કબાખે સિખ હંય હમ કરવટેં હરમુ બદલતે હંય
 ને જલ ઉઠતા હમે યે પહેલુ તો વોહ પહેલુ બદલતે હંય
 એહલે બેદાદ મીલા દિલકા ઉસ્તાદ મીલા
 પુરા સૈયાદ મીલા સખત જલ્લાદ મીલા
 સાંસ દેખી તને બિસમિલમેં ને આતે જતે
 ઓર ચરકા દિયા જલ્લાદને જતે જતે
 હાય જલિમને રહમ ન ખાયા.

ખુદાયા યે કયા રાસ્તેમેં ગજળ દાયા, ને ઝંઝટ અબી
 તક પ્યારે સલીમકો ખુદાકર ન આયા (ઝંઝટકા આના)

ઝંઝટ—બેગમ સાહેબા, આદાબ, બન્દગી, તસલીમાત.

હસીના—કયું રે બદનત કહાં છતની દેર લગાઇ ? વાહી-
 આત કુચ સલીમકાબી પાપા પાપા યા જયસા ગયા વયસા આયા.
 (સલીમકા આના)

ઝંઝટ—સલીમ ? સલીમ વોહ કયા ખડે. હમ (ઝંઝટકા
 ચલે જના)

સલીમ—આદાબ બજ લાતા હું બન્દા પરવર.

હસીના—અસ બસ, બાહિર બાહિર, ખખરદાર હમ ન
 રખીયે ધરકે અંદર.

સહીમ—હંય છે કિસ વકતકા ગુસ્સા નિકાલા જ રહ્યા હય. ખન્દા કોઇ સરકી બલા હમ જે ટાલા જ રહ્યા હય.

હસીના—હું દો દો દિન તક તરસાના, જલાના, સતાના ફિર આકર ખાતે ખનાના.

સહીમ—ઉઠે તેરે તેવડીએ ચઢાના.

ગાના.

તોરી હલબલ હય ખારી તોરી હલબલ હય ખારી.

હસીના—કરો ધાતે ન મોસે સાંવરીયા જન.

સહીમ—તેરી જુલ્હે હંય દાલી તેરે ગાસોપે લાલી
તેરે નયનાકી લાગે કટારીયા જન

હસીના—જઓ જઓ નાઠાં મોહે ન ખનાઓ જન

સહીમ—નયનાસે નયના મીલાઓ મોરી જન.

હસીના—અજી છોડોજી હાથ

સહીમ—કરો ઓરોસે ધાત

હસીના—નહીં હોગી રહે ખાત

સહીમ—અજી વાહ વાહ વાહ; વાહ વાહ વાહ; વાહ વાહ વાહ.

સહીમ—અરે રહે સામનેસે કોન નજર આતે હંય !! રહે તો મેરે વાલિદે જુજુર્ગવાર તશરીફ લાતે હય.

હસીના—ખારે સહીમ તુઝારે ખાપ તો બિલકુલ સિદિ સવદાઇ હુવે જતે હય. તમામ રાત મેરે ધરકે ગિર્દ ચક્રર લગાતે હંય રાતે હંય ચિસ્તાતે હંય ખુન લગાકર શહીદોમે શામિલ હોના ચાહતે હંય.

સહીમ—તોમા તોમા ખારી, સાઠ ખરસકે ખાઅદ ઇન્સાનકે હવાસે ખમસામે રક આ જતા હય ઓર રહે તો સાઠકેબી પાર હય અજ કિસ તરહ ઇન્કો બદનામીસે બચાઈ. ઓર રહે કલંકકા ટીકા અપની પેશાનીસે મિટાઈ.

હસીના—ખારે ખાત તો બડે શર્મકીકે આશિકબી હુવે તો અપની બહુપર મગર અજ તો હમ તુમ મિલકર ઇન્હે બનાએ

પરદેપરદેમે' નસીહત પહોચાએ' શાપદ એ પ્રશમાન હોકર અપની હરકતોંસે બાજ આએ'.

સલીમ—તો આવ છિપ જાએ' (હસીના વ સલીમકા છિપ જાના હિમાકત બેગ ઓર ઝંઝટકા આના.)

હિમાકત—અસ પાર, અસ આજ તુને બડા એ હસાન કીયા જે હસીનાકા મુજપર મહેરબાન કીયા. દોસ્ત હો તો અયસા હો ખુદા કરે તેરી બેશકાબી મેરેહી જયસા બહાદુર બેટા પમદા હો.

ઝંઝટ—ઓર વોહબી હસીના પરહી શયદા હો.

હિમાકત—હંય એ તો ફિર તલવાર ચલનેહી બાત હોગી પર પાર ઝંઝટ બલા હસીના મુઝકો ચાહેગી કયા સમઝ કરે !

ઝંઝટ—હસીના તુમકો બેટસેબી જુયાદા ચાહેગી

હિમાકત—તો મંયબી હસે માંસે જુયાદા પ્યાર કરંગા. કયું કયસી કહી ! (સલીમ ઓર હસીનાકા છુપે હુવે દેખતા, સલીમકા કહેના.)

સલીમ—તૌબા તૌબા એ જુહાતો બિલકુલ પાગલ ખાનેકે લાયક હોગયા !! અબ તુમ હસકે પાસ જાવ, મુહબ્બતકા રંગ જમાવ થેડી દેરમે મંયબી આતાહું તુમ્હે એક સ્વાંગ બતાતાહું (સામને આના હસીનાકા)

ઝંઝટ—તો હસીના સામનેસે આ રહી હય. અબ વોહ ફસાહત બલાગત કામમે લાના વોહ નાટકકે પાદ કીયે હુવે ફુકરે કહે સુનાના

હિમાકત—મગર તુબી જરા હાં મેં હાં મિલાના

ઝંઝટ—હાં હાં

હિમાકત—મગર પાર પાર હસકમે'તો આવાજ અટકતી હય.

ઝંઝટ—તૌબા તૌબા તો પહેલેહીસે ગલેકા જમાલગોટા કયું ન ખિલાય.

શ.એર.

હસીના—મેરે હસ ગમકદેમે આપકો આના મુબારક હો.

ઝંઝટ—તુમ્હે જુલી લગાના ઓર ઇન્હે' આના મુબારક હો.

હિમાકત—ઝંઝટ શુરૂ અ કરે !

ઝંઝટ—હાં હાં

હિમા.કત—હઠ જના હઠ જના.

અરા.આર.

ધરસે યાં કીન ખુદકે લીયે લાયા મુજકે
કિસ સિતમગારને સોતેસે જગાયા મુજકે
મુજે કીન ધરસે લાયા યહાં
ચહે જતાવો કિસકા હયગા મકાં
ન મા ખિજડી નહી સાસ ન સાલી
હસીનાકો મેરી મંચ પાઉ કહાં

નાટક ઇંદર સભા જાળ દુસરા-પરદા તીસરા કયું કયસી કહી?

ઝંઝટ—અચ્છી કહી.

હસીના—અય મેરે રંગીલે જવાન હસીનોકે ખાસદાન મા.આ-
શુકોંકે ઉગાલદાન, માં તુમહારી સદકે, ઔર જાપ તુમહારા કુરખાન,
મેરીબી જતી હય તુમહારે લીયે જાન.

હિમા.કત—અય આશિકોકી સત્યાનાસીકા મસાલા, હસીનોકી
ખાલા ચહે તેરા ચાહનેવાલા, રસ્તમકા બાઇ સોહરાજકા સાલા, તેરે
ધિરા.કમે મુખકર હુવા બાલા. કલેજ લુન લુનકર મસાલેદાર કખાળ
હો રહા હય. નાટક ચંદ્રાવલી જાળ પાંચવાં-પરદા સાતવાં કયું
કયસી કહી ?

ઝંઝટ—અચ્છી કહી

હસીના—અય દિલજાન કિસ ગરજસે હુવા આનેકા ધિરાદા,
જો સખારીકે ગધે પર તશરીરકા ટોકરા લાધા ?

હિમા.કત—ઓય ઓય ઇસી તરફ રંગીલી મનીયારન દુલ-
બ ધોબી કે લીયે કહેતીથી.

હસીના—કયા કહેતીથી ?

હિમા.કત—

શ.એર

હંદેસે મેરે કાઇ નિકલને નહીં પાતા,
આકા.કમે પુખરાજ પરી નામ હય મેરા.

કયું કયસી તુકે મિલાઇ.

ઝંઝટ—વાહ વાહ અચ્છી તુક મિલાઈ

હિમા.કત—ન રો, ન રો, મેરી રસ્કે હુર, તેરી બલા દૂર,
અય મયં સાસર પ્હે આશીકે રંજુર મિસ્કે મંજુર તેરે ઇસ્કે કા
બોઝ ઉઠાયગા જુર. બંબે શાની બાબ સતરવાં-પરદા ઉનીસવાં.
કયું કયસી કહી !

ઝંઝટ—વાહ વાહ અચ્છી કહી.

હસીના—પ્યારે કયા સચમુચ આશિકહો હમારે ?

હિમા.કત—આશિક કયું નહીં ! ઝંઝટ મયં આશિક હું
યા નહીં !

ઝંઝટ—અરે આશિક, કયા આપ તો આશિકેલી બાપ હંય !

હિમા.કત— ગાના.

તુંહી મેરી જની તુંહી મેરી નાની તુંહી મેરી ખાસા જન
જન જન લે હમાન લે જહાન લે મકાન લે
પ્યારી પ્યારી બાતે સારી સારી રાતે સુનું મયં કરકે ધ્યાન

હસીના—તોરી તિરછી નજરીયાકો પ્યાર કરે

મોહે મારી કટારી નયનકી-આંકા સિપેયા

તુ મોરા સૈયાં ઘર તોરે ગર બહીયાં

હિમા.કત—હાં હાં હાં હાં માન માન માન માન.

હસીના—ચલો પ્હે સજ તો હુવા પર મયને જો શર્ત
લિખ મેજથી વોહ વાહ હય !

હિમા.કત—લો પ્હેતો વહી જુતીયાં ખાતેકી બારી આઈ.

હસીના—અગર મંજુર હય તો સર ઝુકાવ મંય જુતીયાં
લગાઉ તુમ તાઅરીફ કરતે જવ.

હિમા.કત—લો સુનો, જુતીયાંબી ખાવ ઓર ઉપરસે તાઅ-
રીફની કરતે જવ.

ઝંઝટ—હુજુર મંજુર

હિમા.કત—અચ્છા. બાપા મંજુર.

હસીના—અચ્છા તો પપંતરેસે બપઠ બપ.

ઝંઝટ—હજૂર મન્જૂર

હિમાકત—અચ્છા બાબા મન્જૂર મગર મેરે સરકો સરકો કા નારી ચેલ ન સમંજના જરા ધીરે ધીરે લગાના.

ઝંઝટ—હાં બેગમ સાહબ, જરા ધીરે ધીરે

હસીના—અરે અમસે ધીરે ધીરે લગાઉ કે સર કુટે તો કુટે મગર મેરી જુતી ન કુટે.

ઝંઝટ—હજૂર મન્જૂર

હિમાકત—અચ્છા રહેલી મન્જૂર મગર જરા ધીરે ધીરે.

ઝંઝટ—હાં બેગમ સાહબ જરા ધીરે ધીરે (જુતીયાં ખારના હસીનાકા)

હસીના—રહે એક દો તીન (રોકના હિમાકતકા)

હિમાકત—બસ રહેનેદો દો શાદીકે દિન

હસીના—હંય તુમ ખીચમે કયું બોલે ? અબ શિરસે

હિમાકત—તો કયા ઇતની જુતી સબ કુજુલ ગઈ ?

હસીના—મંય કયા કંઈ તુમ ખીચમે બોલ હો તો મંય ગિનતી કરતે બુલ ગઈ.

હિમાકત—અચ્છા બાબા શિરસે. (હસીનાકા જુતે લગાના)

હસીના—એક દો તીન ચાર (હાથસે અટકાકે)

હિમાકત—દેખ ચાર હુધ યાદ રખના.

હસીના—હંય તુમ શિર બોલે ? અબ શિરસે

હિમાકત—હંય રહે તો સાલ બરકી હબમતકી છુટી કર દેગી. કમબખ્ત જુતી આરે પીઠ દોનો બેહયાહ ય-અહાહાહાહા ! મુઝે દેખકે જો હસે ખુદા કરે વોહબી ઇસ આશતમે ૪સે

હસીના—એક દો તીન ચાર પાંચ. (ઝંઝટકા ધબરાએ કુવે કહેના)

ઝંઝટ—બેગમ સાહબ બેગમ સાહબ આપકા બાપ આ ગયા.

હિમા.કત—હં.ય.

હસીના—હં.

ઝંઝટ—હાં.

હિમા.કત—કમળપૂત જુતીયાં ખાનેકે વકત કહાં ગયા થા ને અયન શાદી કે વકત કખાખમે હફી હોકર આયા । ખ્યારી હસીના મુઝે કહીં છીપા.

હસીના—અરે મંય કહાં છિપાઉં મેરી લાખકી ઇજ્જત ખાક હુઇ જતી હય. યા અલ્લાહ મંય તો મરતી હં.

ઝંઝટ—અરે યહે તો મરતી હય.

હિમા.કત—અરે યહે મરતી હય તો હસે મરને દે મગર મુઝે તો કહીં છીપા દે. હાય હાય વોહ ઇન્દર સભાઈન્દર સભા કે સાગ ફુકરે જુલ ગયા.

ઝંઝટ—અચ્છા તો એક ચારા હય જીસે તુમહારા છુટકારા હય.

હિમા.કત—અરે બાઇ કર ચારા કર (ઝંઝટકા ધધરા સાડી ઓર ચક્કી લાના)

ઝંઝટ—લો યહે ધધરા સાડી પહેન લો ઓર ચક્કી પીસના શુરુઆ કરો.

હિમા.કત—હં.ય મંય ધધરા સાડી પહેનું ?

ઝંઝટ—અજી પહેનોખી મુહબ્બતકે ખાતિર લોગ જુતીયોંકે હાર પહેનતે હં.ય. કયું પહેનતે હો યા મીયાંકો ખુલાઉં ?

હિમા.કત—પહેનતા હું પહેનતા હું (પહેનના) અરે વાહ અબ તો મંય ખાસા ધધરા પલટનકા કરનેલ મા અલૂમ હોતા હું—ઓર યહે ટોપીકો કયા કરે ?

ઝંઝટ—ટોપીકો બચ્ચા બનાલો (હિમા.કતકા ચક્કી પીસનેકે લીએ બયહના સલીમકા હસીનાકે બાપકે લિખાસમેં લકડી ટેકતે હુવે આના)

હિમા.કત—(ચક્કી પીસતે હુવે) મેરે મનકી જતીયાં ન બાએ,

મેરે પીયા ઘર ન આગે.

સલીમ—ક્યું પ્યારી હસીના, મીઠાન કપસા હય?

હસીના—હુજુર જુરતસે શ્યાદા અચ્છા હય.

સલીમ—હુર ક્યું ખડી હો પ્યારી ધરતો આવ જરા મેરે સિનેમે તો લગ જવ (ગમે લગાના)

હિમાકત—અરરર રહે ક્યા કરતા હય હમે આતા હય કે ચક્રીદા પાટ ખીચ કે માફ.

સલીમ—(હિમાકતકો દેખ) પ્યારી રહે કોન ખેડી હય ક્યા જરીના—અરે મુંહસે ક્યું નહીં ખોલતી બદ કરીના.

ઝંઝટ—હુજુર ઇસકે મુંહકો કલસે લકવા માર ગયા હએ.

હિમાકત—તેરે બાપકે મુંહકો.

સલીમ—કમખા ખીચમે ક્યું બચડી હય જરા હલકે બચડ.

હિમાકત—બચડતા હું બચડતાહું.

ઝંઝટ—અરે બચડતા હું ક્યા?

હિમાકત—અરે બચડતી હું બચડતી હું.

સલીમ—કમખા કિતના આહિસ્તા પીસતી હય જલ્દી પીસ.

હિમાકત—પીસતાહું પીસતાહું.

ઝંઝટ—અરે પીસતાહું ક્યા ?

હિમાકત—અરે પીસતીહું પીસતી હું.

સલીમ—અચ્છા તો મંચ જતા હું. (સલીમકો જના.)

હસીના—લો બડે મીયાં તો ગએ અબ તુમબી યહી લખરા સાડી પહેને હુવે બાહિર ચસે જવ. અયસા નહો કે કિસી ઓર આશતમે ફંસ જવ.

હિમાકત—અરે આઉ જાઉ કહાં, જમી ટલહ ન ટલહ મીરજ સાહબ.

શ.એર

બચડાહું તેરે દરપે તો કુચ્છ કરકે ઉડુંગા;

યા વસ્લહી હો બચગા યા મરકે ઉડુંગા.

કયું કયસી કહી ?

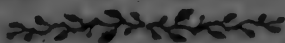
ઝંઝર—અચ્છી કહી.

હસીના—જાતે હો યા મીયાંકો ખુલાઉં ?

હિમાકત—જાતા હું જાતા હું—જના હમારા યાદ રખના.

ઝંઝર—જના હમારા યાદ રખના !

હિમાકત—ચુપખે બેસુરે. (જના સખકા)

બાબ પહેલા—દિખાવ છકા.

મયદાંને જંગ.

(લ.ગાઇકા હોતે ન.જર આના-નાસિરકા આના)

નાસિર—અફસોસ, જીલ્લત, શીક્સત, નાકામી બદનામી.

શ.એર

જોરે ફલકસે શિકવએ નાકામ રહે ગયા;

જો કામ બન ચલાયા વહી કામ રહે ગયા.

સિપાહી—એ સામનેસે કોન ન.જર આતે હંય ?

નાસિર—બખરદારકે બાનીએ શર આતે હંય.

અંગેજી. સિપાહી—અસ પકડો જકડો.

નાસિર—તુમહેં કિરકી હય તલાશ ?

અંગેજી સિપાહી—અસ બહોત હુવા બદમાશ, હમ દીખાએ
કે કિસકી હય તલાશ, તેરીહી જુસ્તજુ હય તેરી જાનકી તલાશ.

નાસિર—કયા બકતા હય નાપાક, ફિત્નએ જોહાક.

શ.એર

કરેંગે ખુજદિલે કયા હમસે શેરે નરકી તલાશ;

તુમે હય મેરી તો મુજકો હય તેરે સરકી તલાશ.

(લગાઇમાં હોના-નાસિરમાં પકડ લેના-ત્રીન ચારમાં ગીરાના-સિપા-
હીયોમાં નાસિરમાં પકડાર લે જના-રસ્તમમાં એક સિપાહીકે પીછે
દોડતે આના.)

રસ્તમ—હરેરા હરેરા નામદો, તુમ મર્દ નહીં હો બલકે ઔરતે
દો, તુમકારે હાથ તલવાર પકડતેકે લીએ નહીં બલકે ચુડીયાં પહેન-
તેકે કાબિલ હ'ય.

સિપાહી—જે આહેસો કહિયે ગર્વે જુદત સહી નહીં જતી
જન બુજકરની તો જન દી નહીં જતી

રસ્તમ— ગાના.

જન હય કયા જન જુરકા તુમકો ધતિના પ્યાન હય;
એક સિપાહીકે લીએ ધ'જીતકા સદકા જન હય.

(તુમ-આ માર દેના)

૧ સિપાહી—હય હય કયા રહે જુદમ હય, કયા કયામત
હય આશકાર, કયા હમયે દુટા રહે કહરે કિરદિગાર.

રસ્તમ—કયું કયસા હય શોર મચાયા કહીં શાહકાબી પતા
પાયા ?

સિપાહી—હ-હોંકો તો જલિમેને અપના ચિકાર બનાયા !

રસ્તમ—તો કયા, વોહ સુવા ? (મહેજખીનકા આના)

મહેજખીન—નાસિર નાસિર, કયું બાઇ, તુમને ગરદન કયું
જુકાઇ કહાં હય વોહ જુલે રઅનાઇ ?

રસ્તમ—હાં વોહ હિસ જગેહ હય જહાં કયામતકે દીન અંગે-
જકો પનાહ ન મીલેગી !

મહેજખીન—હ'ય તો કયા મેરા પ્યારા ખુદકે ધર સિધારા ?
(રસ્તમકા સર જુકાના-મહેજખીનકા ખુદકુશી કરને આહના, રસ્તમકા
મહેજખીનકા અટકાના.)

રખલા.

બાબ પહેલા ખતમ.

બાબ દુસરા—દિખાવ પહેલા.

જંગલ.

(ચંગેજકે સિપાહીઓંકા શહાદી ખુશીમે શરાબ નોશ કરતે દિખાઈ દેના

સબ સિપાહી—

ગાના

ચલી નાવ મજધાર લગાદે પાર પિલાદે પાર

બને સરશાર હરેક મયખાર—

તુજપે જય કુરખાન ઓ સાકિયા

કુની હોગી તેરી આન ઉંચી હો તેરી દુકાન

સાકીયા આના સાગર લાના બરકે પિલાના પયખાના

રંગ ઉડના, સંગ ગાના

કાષ તરાના એશ માકે સુનાના

હાં અય યારો શોખસંગ, છેડ ચંગ ગા સરંગ

જમકા જમાદે રંગ.

સાકીયા તરસા ન તું એક ખુંદ પાનીકે લીએ

દીલ તડપતા હય શરાબે અર્ગવાનીકે લીએ

ફિર કહાં રહે દોસ્ત હોંગે ઓર કહાં રહે બજમે જંમ

આ ગષ પીરી તો રાયેગે જવાનીકે લીએ

જમકા જમાદે રંગ

ચલી.

સીપાહી—ચલો યારો ચલો, શાહકો શહાદી સુખારકખાદી દેનેકે
લીએ જાએંગે.

દિખાકત—ચલો ચલો હમબી શાહકી સુખારકખાદીકા કરીદ્વા
સુનાએંગે.

(એકકે પીછે એકકા જના)

બાપ દુસરા—દિખાવ દુસરા.

ચંગેજકા ખયમા.

(દરબારીઓંકા હસ્તખરતા ખડે રહેના—ચંગેજકા આનકર ખપડના,
સહેલીઆંકા ગાના)

ગાના

આઓ આઓ હયલા મદવા પીલાઈ
ચમન પાએ છયા મોરે પ્યારે પીયા
તોહે મનમે બિલાઈ બલબલ જાઉં સજન બતાઈ,
મયકા પીના હય નેક કરીના ચાર દિન જમાનેમેં છના.
સાચી જાતેં તોહે બતાઈ.

આએ નાખબી સાદ હય શીશા પ્યાલા સાદ
મંચ નિરસલ સાડી બનુ, પીને વાલા સાદ
આ જાવ આ જાવ આ જાવ આ જાવ હાં

(એક સીપાહીકા હિમાકત બેગસે કહેના.)

૧ સીપાહી—મીરજ સાહબ, વોહ કસીદા શર કરો કસીદા.

હિમાકત—હાં હાં હંદેર જાવ, (ઝંઝટકો) ઝંઝટ રહે તો મુઝે
કસીદા પડનેકે લિએ કહેતે હંચ.

• ઝંઝટ—જનાબ કોઇ શેર વેર બનાયા હોતો પડેદો

હિમાકત—શેર કયા મંચને તો બકરીબી નહીં બનાઇ.

ઝંઝટ—સબ શાએર લોગ નજમમે તાઆરીશ કરતે હંચ,
તુમ નસરમે કહો. જે મંચ કહું વોહ કહેતે જાવ

હિમાકત—અચ્છા અચ્છા હોંશીયારીસે કહેના

ઝંઝટ—હાં કહો, અય તાજ છત્રકે લાયક શાહ

હિમાકત—અય લાત થપડકે લાયક શાહ,

ઝંઝટ—સુલતાને ખાસો આમ

હિમાકત—સુલતાનકે ખાસ હજમ.

अंजट—जंगीयांके सरदार.

हिमा.कत—जंगीयांके सरदार.

अंजट—अरे जंगी नहीं जंगी

हिमा.कत—अरे जंगी नहीं जंगी

अंजट—तमाम जमानेके शहा.

हिमा.कत—तमाम जमानेके शहा. (अंजटका मी.डना)

अंजट—अरे तुने सभका सत्यानास कर दीया ।

हिमा.कत—अरे तुने सभका सत्यानास कर दीया ।।

अंजट—अरे तेरा आप भरे ।

हिमा.कत—अरे तेरा आप भरे । (अंजटसे) आगे जोस
आगे जोस

अंजट—आगे क्या जोसुं तेरा सर ?

हिमा.कत—आगे क्या जोसुं तेरा सर ।

अंजट—हाय हाय कम्पण्त मुझेनी दरबारसे निकलवायगा

हिमा.कत—हाय हाय कम्पण्त मुझेनी दरबारसे निकलवायगा

अंजट—कसीदा तमाम, आपस, कसीदा तमाम

हिमा.कत—कसीदा तमाम, आपस कसीदा तमाम

अंजट—अस ठहरे जब भीरु सा.दण ठहरे जब.

१ सीपाही—अय शहनशाह उज्जह रलातुने उनीकार

२ सीपाही—अहे जस्त रत. तुजको मुबारिक हो लाभकार

३ सीपाही—उज्जह सर जल. हो ज.पा. परत हो

४ सीपाही—शाहकी हो रत और उ.कुकी शकीस्त हो.

हिमा.कत—उहुं सभसे आपना कसीदा दीक रहा.

अंजट—अस जब, मेरे शिकार नासिरे जदश आरको हाजूर लाव

हिमा.कत—यस अंजट हसीनाके घर जना दय.

(सभका जना—हो सिपाहीयांका नासिरको पक.उ हुवे लाता)

અંગેજ—આપએ આપએ શાહે જમાના આ અહ મુકતકે ફવા
આના, કહીએ આપને ગુલામકો પહેચાના ?

નાસીર—સપતાનકો કોન નહીં જાનતા હય, હર સપસ
પહેચાનતા હય

શ.એર

ચકલો સુરત દેખલી, કિધો રૂઝનત દેખલી.

નામ પહેલેસે સુનાયા આજ સુરત દેખલી.

અંગેજ—ઓ મગરર યુ જન્જરોમે જકડા ફવા હય શિરબી
યુ અકડા ફવા હય.

અશ.આર

ધંજજત ગઘ શાન ગઘ આખર ગઘ,

દિલસે મગર ન તેરે રૂઝનતકી યુ ગઘ

સરસે ગુરર મસનદે મખમલ નહીં ગયા,

રસસી તમામ જલ ગઘ પર બલ નહીં ગયા.

નાસીર—ધંજજત વાસે કળ જલ્લતસે ડરતે હંય તારે દિનકે
બહલે રાતકો ચમકતે હંય—

રૂઆઇ.

ખાક હોકર આખર જેરે પ્રલક જાતી નહી,

ધ્રુવકી મટીમેલી મિલકર મહક જાતી નહીં;

જાન જાએગી મગર જોહર ન જાએગે કબી

તોડબી ડલો તો હિરેકી ચમક જાતી નહીં

અંગેજ—કયા બકતા હય વાહી, વોહ સરાદત કિસ કામકી
જો વકતપર કામ ન આઇ,

શ.એર.

જોહર અગર દિખાતે મુશકિલ પડી ન હોતી.

હાયમે આજકે દિન યુ હત કડી ન હોતી.

નાસીર—જન બહાદુરોકો અપની ધંજજત અજજ જોતી
હય હન્કે હાયમે હમેશાં દો ચીજ હોતી હય.

ચંચેજ—હો ચીજ !

નાસીર—હાં દો ચીજ.

ચંચેજ—ક્યા ?

નાસીર—તેજો સમશીર, પા હત કડીઓ જનજીર. અસખતા
તુમ નયસી ઓરતે હંય, ઉન્કે લીએ ચુડીઓંકી જુરતે હય

ચંચેજ—ઓ વાહી, તુને સલતનત ધરી લીએથી પાછ કે
મુજસે કરે ખુરાહ ? મંય તેરા કોન થા ?

નાસીર—કોન થા ?

ચંચેજ—ચચાજાદ બાહ !

નાસીર—ઉર ! ચચાકા નામ લેકર તુને ઉસ્કી રહકો કિલા
દીપા. ઉસ્કો કથકી નીંદરે જંગા દીપા. ચચાજાદ બાહ, ઓર ઉસ્કે
પહે કજ અદાઈ, સાઅનત હય કસાઈ ! ! !

શ.એર.

છન્કી ગોદોમે પસા દુસ્મન ઉન્દીકા હો ગયા

તુ નહી પપદા ફુવા એક સાંપ પપદા હો ગયા.

ચંચેજ—ખમર પહે માના કે મંય તેરી નજરમેં મારકું, એયાર
હું, બદકાર હું, જઘકાર હું પર દેખ અપનેકો કિસ રંજો ગમમેં
હય ખૂણ ઓર મુજકો દેખ જમએ અપશસે સરશાર હું.

નાસીર—ઓ નાદાન પહે કોનસી બડી ખાત હય, ધંજળા
ઓર હલત ખુલકે હાય હય:-

અશ.આર.

મરી ખરસાતમેં જન નદી નાલોમેં રવાની હય,

ઉન્હેં ગરમીમેં દેખો તો ન મોજેં હય ન પાની હય;

મગર હરીયાકો હિસ ગરમીકા કુચ્છબી ગમ નહી હોતા,

લગાદો આગબી હિસમેં તો પાની કમ નહી હોતા.

એક શાખમે દો ફુલ હોતે હંય, એક શાદીકે વક્ત સેહેરેકે
કામ આતા હય, દુસરા મોતકે પા.આદ કથપર ચંદાપા જાતા હય.
એક સીપમે દો ગોહરે આખદાર હોતે હંય એકકો શાદી તાજમેં

સગાતે હંપ; ઓર દુસરેકો ખરલમે પીસકર ખાક બનાતે હંપ.

અંગેજ—અગર વ્હે જનતે હો કે મીતકા અન્નમ દિમ-
ગીરી હપ, શાહીકા અન્નમ ફકીરી હપ.

શ.એર.

નાહક ગમ હહાએ બન્કે તાજે તપ્તકે વાહી,
મુજહીકા સલતનત અયસી કયું નહીં દે ડાહી.

નાસિર—તુમકો સલતનત દેના અયસા હપ જયસે લોમ-
ડીકો શેરકે પન્જમે દેના હપ. લોમડીસે શેરકા કામ લેના હપ.

શ.એર.

કર સકુંગા મંપ ન ઈસ જુમે જહાકા સામના.

જળ ન કરના હોઃ કયામતમે ખુદાકા સામના.

અંગેજ—ખયર જળ રઅધયતકી તકદીરમે અયસાહી હોના
હપ તો શિર તુમહે કિસ ખાતકા રોના હપ, મંપ તો વ્હે જનતાહ.

મુ.ખમ્મસ.

સખકો હોગા રંજ હમકો ગમ નહીં તો કુછ નહીં,
ઓર રોએ સખ અપને ઘર માતુમ નહીં તો કુછ નહીં;
આહમી દુનિયામે ખુશ હરહમ નહીં તો કુછ નહીં,
દમકે હપ સખ દમદમે જળ દમ નહીં તો કુછ નહીં;
સારી દુનિયા હેય હપ જળ હમ નહીં તો કુછ નહીં.

નાસિર—હાં તો તુમહે જીસ ખાતકી ઉમ્મીદ હપ ઉરકા ઈસ
જહાનમે પુરા હોના બધિ હપ. અલખતા જહનમમે જાવગે તો વહાં
પુરા આરામ પાવગે.

અંગેજ—ઓ વાહી, તો તુને મેરી મીત ઈસી લીએથી ચાહી
કે તેરી કયદ તુટ જાએ, તુ અન્નમસે છુટ જાએ ?

નાસિર—નહીં, મંપ અકેલા નહીં બલકે તમામ દુનિયા તેર
અન્નમસે છુટ જાએથી ઓર તુ દુનિયા કે અન્નમસે છુટ જાએગા
ઓ ખુરેજ અંગેજ.

શ.એર.

કોનસા મિલ જાયગા ઇસ રહે જનીમે કાયદા ?

તુને કયા સમજા હય મેરી દુશમનીમે કાયદા ?

અંગેજ—કાયદા ? સલતનત હાસિલ કરનેકા કાયદા. જિસ્ત-રુહ એક મ્યાનમેં દો ખન્જરે આબદાર નહીં રહે સકતે, ઉસી ત-રુહ એક શહેરમેં દો શહેરવાર નહીં બસર કરસકતે.

શ.એર.

ભુક જખ હોગી તખીઅત સથ કર સકતી નહીં

એક રોટી દો બશરકા પેટ બર સકતી નહીં

નાસિર—હાં તો વહે ઇન્સાની ખસલત નહીં હય એક રોટી એક આદમી દસ આદમીકા ખાંટકર ખા સકતા હય, મગર એક કુતા એક હડ્ડી અકેલાહી ચખા જતા હય.

શ.એર.

જહાંમેં રહકે જીન કોગોમેં અપસી કજ અદાઇ હય,

વોહ એક કુતે હય લેકીન શકલ ઇન્સાનોકી પાઇ હય.

અંગેજ—દેખ દેખ અગર મેરા ગુસ્સા ન ટલ જાયગા તો માદ રખના આફતાબ નિકલનેસે પહેલે તેરા હમ નિકલ જાયગા.

નાસિર—ઓહ, જહાં તુજસા કોર ખાતિન હય વહાં આફ-તાબકા નિકલના ગયર મુમકીન હય.

અંગેજ—હય સમજ ?

નાસિર—સમજ ? તેરે જુલ્મોને આફતાબકા છુપા દીયા ? તેરે ગુનાહોને તમામ જહાંમે અંધેરા મચા દીયા:—

શ.એર.

પરહએ ગોરમેં જખ જુસ્મ વહે તેરા હોગા,

તખ ઉસી રોજ જમાનામેં સવેરા હોગા.

અંગેજ—ઓ બદજબાં, કમ નહીં હોતી હિમાકત તેરી ? ખયર માઅલુમ કુવા આ ગઇ શામત તેરી અરે કોઇ હય (દો સીપાહીયોંકા આના) લે જાવ ઇસ્કો કયદ કરો આજકી રાત ખુન

પીયુંગા. ધરકા નાસ્તએ સુઝહેકે સાથ.

નાસિર—ખુન !

ગાના.

પાવેગા બે ધમાન જન સજ્જ

ઓ ખુની જલ્લીમ જા તું દોજખમે મરકર ધર જના

સર ગર પાના જલ જના મર જના હર જના સર જના કયા ?

તુને જો કુછ બોલા હય વોહ પાપી હિસે હરના કયા ?

મરના બરના પારી બઢકારી કબતક કરના,

સખસે હરના દુઃખ દેના ગમ દેના હય જના પહેચાના !

અંગેજ—અંસ લે જવ ન તાખીર કરો હમ નિકલ જાય
વહાં તક હસે તાહર કરો (લે જના નાસિરકો) દુસ્મને જની કયા
અબબી બચા સકતા હય કોઇ તેરી જન્દગાની (નોશાબાકા પીછેસે
આના)

નવશાબા—જાતે રહમાની જાતે રહમાની ઓ અદમકે
સોનેવાલો હોશ સમાલો કયામત આતી હમ કબ્રકી જમીન થરરાતી હય.

અંગેજ—નવશાબા જાતી કયા હાલ હય કિસ તરફ ખયાલ હય ?

નવશાબા—દુનિયાકી બેવફાઇકા મલાલ હય અન્જામકા
ખયાલ હય.

અંગેજ—અન્જામકા અય હિલારામ કિસકા અન્જામ કયા
મેરી મુહબ્બતકા અન્જામ !

નવશાબા—કયા અબબી મુહબ્બતકા નામ બાકી હય જરકી
મુસ્તાફી હય ?

શ.એર

ગએ વોહ દિન કે રાહત મિલતીથી દિલકે લગાનેસે,

ખુશી હોતી હય અબતો બાઇ બાઇકે સતાનેસે.

અંગેજ—સતાનેસો તો કયા તુમ મેરે કામમે અબબ નિકા-
લતી હો !

નવશાબા—હાં !

ચંગેજ—કયું કિસ લીએ ? !

નવરાખા—ધસ લીએ કે તુમ્હારે નામસે ખુને નાહકકા
ધખા ધુલ જાય ઓર તુમ્હારા નામ ગિલકુલ એ અયખ હો જાય.

ચંગેજ—નવરાખા, નવરાખા, તુમ મેરે સીનેમે દિલકો—

નવરાખા—હૈ ! તુમ્હારે પાસ દિલ નહીં હય !

ચંગેજ—કમા મેરે પાસ દિલ નહીં હય ?

નવરાખા—હાં, નહીં હય; ઓર અગર હયબી તો બેકાર
હય, સુરાગદાર હય; જીન સુરાગોસે શયતાન આતા જાતા હય.
આખર ધતની ખાત નિખાહતેહો તો ઉસ્સે કમા આહતે હો !

ચંગેજ—મોત મોત, નાસિરહી મોત. જખતક ઉસ્સે બદનમે
રહેકે જરેં ફીડતે હોંગે વહાંતક મોત જખતક મેરી ખાસ ઉસ્સે
આખેરી કતરેસે ન ખુઝેગી વહાંતક મોત મોત બસ મોત !

નવરાખા—હૈ ! ફરિયા એ સમન્દરકે પાની ગ.ડ.ગ.ડાકે કમ
હો જાતે હંય જમીનો કાહ જલજલાકે થમ જાતે હંય, મગર
તુમ્હારે ગુસ્સેકી આગ વોહ હય જે નહીં ખુજતી ! ! !

મુખમ્મસાત.

અફસોસ ! બાધ બાધમે કયા કયા જહા હુધ !

વાલિદકે આગે બેટેકી ગરદન જુહા હુધ !

સદહા મરે હજારોંકી હસ્તી રના હુધ !

જો જોકે ગરજ ન હોનીથી વોહ વોહ જહા હુધ !

લેકિન ન હવસ આપકી પુરી જરા હુધ ! !

ચંગેજ—

મંચને કીયા ગુનાહ તો શિર તુમકો કયા ગરજ ?

રંગી હય કલગાહ તો શિર તુમકો કયા ગરજ ?

કરતે હંય લોગ આહ ! તો શિર તુમકો કયા ગરજ ?

રોતે હંય મહરો માહ તો શિર તુમકો કયા ગરજ ?

ફનિયા હુધ તબાહ તો શિર તુમકો કયા ગરજ ?

નવરાખા—ગરજ ! ઇન્સાનકા ફર્જ ! વોહ ઇન્સાનહી નહી,
જુસ્સે દિલમે રહમકા નામહી નહીં !

अंग्रेज—अइसोस । तेरे दुलसे मुँहमे भंय करिंकी जमान
देखताई.

नवशाण्या—और आपके मुँहसे ज़रममे भंय पथरका
जगर देखतीई.

अंग्रेज—तुं देखनेमे इध दय मगर खुलनेमे सुध दय ।

नवशाण्या—और तुम देखनेमे धम्रतकी लहर हो मगर
पीनेमे जहरहो.

अंग्रेज—नवशाण्या, नवशाण्या, तु परीकी सुरत पाकर बुड़े-
लकीसी जाते करती दय ।

नवशाण्या—और तुम धन्सानकी सुरत पाकर शयतानकीसी
जाते करते दय.

अंग्रेज—देख देख अगर मेरी तलवार भ्यानसे निकलेगी
तो समझ लेना के नासीरकी ज़ुन्दगीके साथ तेरीबी ज़ुन्दगीके दर-
पतोकी ज़ुंटे काटकर डेँक देगी.

नवशाण्या—तलवार ज़ुन्दगीकी ज़ुंटे, काट देगी मगर धिमानकी
जुँड कभी नहीं काट सकती. शाहीके दिन हिल दीयाया, अस अण
जन हुंजी मगर मजलुमोंकि आमान हुंजी ।

अंग्रेज—शौहरका कहेना मानना यहे औरतका सिंगार दय.

नवशाण्या—और दुश्मनपर रहम करना जहादुरीका सिंगार दय.

अंग्रेज—क्या तुम मेरी औरत होकर मेरी शरीक नहीं.

नवशाण्या—मजलुम सांपकी शराकत हीक दय, पर जल्लिम
शौहरकी शराकत हीक नहीं.

अंग्रेज—अगर अगर शौहरकी नहीं तो कल दुश्मनीकी
शराकत करना नासीरके साथ तुंभी कथमे उतरना:—

श.ओर

शौहरसे ज़ुंदके दुश्मने जनीका ध्यान हो,

यल दुर ना सजध यहाँसे दखान हो.

नवशाण्या—जुद गरज जुद मतलब तुने ओक औरतकी

વધાગરી તો દેખણી મગર અળ્ય રહે દેખકે એક ઓરત નરત
કિસ્તરહ કરતી હય.

ગાના.

રહે કહાંથી મેરી કિસ્મત કે તું નેક કાર હોતા,
ન કિસીકા દિલ દુઃખાતા ન જરાશઆર હોતા;
તેરે જુલમે નારવાકી જો ન હોતી ખદક શાકી,
તો ખુદાકે સામનેમેંબી ન તુ શર્મસાર હોના;
તુ જહાસે દર ગુજરતા મંચ વધાપે જન દેતી,
તેરે દિલમે મહેર હોતી મેરે દિલમે ખાર હોતા.

ખાખ દુસરા—દિખાવ તિસરા.

મકાને હસીના.

(ઝંઝટકા આના ઓર હસીનાસે કહેના)

ઝંઝટ—બેગમ સાહેબા, બેગમ સાહેબા, આપકે નામસે એક
પારસલ આયા હય.

હસીના—પારસલ ?

ઝંઝટ—હાં, બાહિર દો કુલીકે સરપર રખ્યા હય અગર
ધનજત પાકેં તો જોર લગાઈ, રહાં ઉઠા લાઈ !

હસીના—એક પારસલ ઓર દો કુલી ! પારસલ કાહેકા
દો ગધેકા બોઝ હોગા ! અચ્છા જા ઉઠા લા. (ઝંઝટકા જના)
સમ તઅજગુમ હય. ખુદાયા, મેરા કોઈ અપના હય ન પરાયા;
શિર રહે પારસલ કહાંસે આયા ?

(ઝંઝટ પારસલકા ચેલા દો આદમીકે પાસ ઉઠવાકે લાતા હય.)

ઝંઝટ—લીજાએ બેગમ સાહિબ હાય લગાધએ બોલકર
મુલાહેજા રરમાધએ.

હસીના—(હસીનાકા હાથ લગાના અંદરસે અવાજ આના)
ઝંઝટ, ધસમેંસે તો આવાજ નિકલતી હય કોઈ જૂત જૂત તો નહીં ?

ઝંઝટ—નદી' બેગમ સા.હબ, જૂત નહીં છસમે' તો પહાડી ઉલ્લુ હય પુરા ઉલ્લુબી નહીં; અબી તક ઉલ્લુકા પહા હય (પારસ-લદો ખોલના અંદરસે હિમાકતકા નજર આના.)

હસીના—ઠહેરો મંય મુંહપર હાય રખકે દેખતી હુંકે સાંસ વાંસ હય યા નહીં (હસીનાકા મુંહપર હાય રખના હિમાકતકા ખોસા લેના હસીનાકા બાગ જના.)

હિમાકત—અહા જ ગયા જ ગયા, અરે ઝંઝટ વોહ તો ચલી ગઇ.

ઝંઝટ—ચલી ગઇ તો જાને દો મંય અબી ખુલાકર લાયા મગર સચ કહેના કયસે ઇચ્છે.જ કામદેસે લાયા ?

હિમાકત—અરે કામદા તો વિલાપતી યા મગર માર બહોત ખાની પડી કયું કયસી કહી ?

ઝંઝટ—અચ્છી કહી.

(હસીનાકા સલીમકો હિખાનેકે લીએ બાજુમે' લાના.)

હસીના—દેખો પ્યારે સલિમ આજ તુમ્હારે બાપને નયાં સ્વાંગ લાયા. યું ન આ સકા તો પારસલ બનકે આયા !

સલીમ—અચ્છા તુમ પહેલી તરહ છન્કે પાસ જવ યોડીદર ખાતચીતમે દિલ લગાવ શિર મંયબી આતાહું એક નયા સ્વાંગ તુમ્હે ખતાતાહું. (સલીમકા જના)

હસીના—અહા તુમ મૌજુદ હોગય હસીને જમાના.

હિમાકત—કયું પ્યારી અબતો આપને સચ્ચા આશિક જાના શાદીકી ચર્ત કે જુતેતો પહલેહીસે લગા ચુકી હો અબ કા.જ સા.હબકો ખુલવાવં ઓર નિકાહ પઢવાવ.

ગાના.

હસીના—જવાં ફલાહપે હું મયનીસાર, મુવે ખુસટપે હું મંયનિસાર.

હિમાકત—તેરી મેરી જોડી બની મ.જેદાર.
અંધી ઠાની જોડી બની મ.જેદાર

લુલી લંગડી જોડી જની મજેદાર
 શાદી કરૂંગા થોડે, ચઢુંગા ફિર ના કરૂં તકરાર
 હસિના—મુઝે બાલી બનાદે ખુદે મંગાદે
 શાદી દિલાદે તુ ચોલીકે સાથ

હિમાકત—તુઝે બાલી બનાડું ખુદે મંગાડું જુતા ગંઠાડું
 મંચ મોચીકે હાથ.

અબીલાઉ અબીલાઉ અબીલાઉ જન
 શાદીકા કરો ધકરાર-તેરી. (હસીનાકા જના)

ચમો અખતો જે.૫ પાર મંચ હું ઓર મેરી દિલદાર (સલી-
 મકા જુતકે લિખાસમે આ ગરબન પકડના)

સલીમ—મસ ખખરદાર અગર જરાબી શોરો ગુલ કરતા
 પાઉંગા તો કચ્ચાદી ચખા જાઉંગા

હિમાકત—અરે બાઈ ખાવ મા ચખાવ મગર પહેલે અપના
 નામ તો બતાવ.

સલીમ—કાલી કલકતે વાલી કાખીર મેરા નામ હય મમદા-
 ખર ખોલ તુ મહાં કયા કરને આયાયા સરીર.

હિમાકત—કયા કરને આયાયા જુતીયાં ખાને આયાયા ફિર
 કયા કરને આયાયા.

સલીમ—ખોલ નહિં તો તેરી જન નિકાલુંગા.

હિમાકત—અરે બાઈ મેરી જન કયું નિકાલતા હય! મંચ
 મેરી બીવીકા એક લોતામીયાં હું, અગર મંચ મર જાઉંગા તો મેરી
 બીબી મતીમ હો જમગી!

સલીમ—બીબી કયસી! તું તો હસીનાસે શાદી કરને આયાયા!

હિમાકત—તીબા તીબા રહે ખુદી ખોલનેકે સખખ આપ
 આદમીસે ભૂત જન ગયા. હસીનાસે મિલને આયાયા શાદી કયસી અંચ?

સલીમ—અચ્છા તો લે ધસપર લિખ કે, હસીના મેરી મા
 હય. (કલમ ઓર કાગજ દેના)

હિમાકત—હંચ રહે કયું!

સલીમ—અસ લિખ નહીં તો કચ્ચા ચખા જાઉં છું

હિમાકત—(લિખતા હય) અચ્છા લે બાઈ હસીના તેરી માં હય.

સલીમ—અબે તેરી નહીં, મેરી લિખ

હિમાકત—(લિખતા હય) અચ્છા લે બાઈ હસીના મેરી માં હય.

સલીમ—લીખ કે હસીના મેરી બેટી હય.

હિમાકત—અરે બાઈ મેરી બેટીકે બદલે મેરે સુસરેકી બેટી લીખું તો ન ચલે ?

સલીમ—અસ લીખ

હિમાકત—(લિખતા હય) અચ્છા બાબા, હસીના તેરી બેટી હય

સલીમ—અબે તેરી નહીં, મેરી લિખ

હિમાકત—અરે તેરી મેરી એકઠી હય !

સલીમ—કયું લિખતા હય યા નહીં ?

હિમાકત—અરે બાઈ લિખતાહું લિખતાહું (લિખતા હય) હસીના મેરી બેટી હય.

સલીમ—કયું અખ તો નહીં આપગા ? !

હિમાકત—નહીં બાબા અગર યાંસે સલામત જાઉં છું તો તેરે નામ એકે બકરા ભેટ ચઢાઉં છું.

સલીમ—અચ્છા તો પાંચ વકત કાન પકડકે ઉઠ બચક કરો

હિમાકત—હંય ! એક દરે પાંચ જુતી ખાઈ, દુસરી મરતબા પાંચ દરે ઉઠ બચક કરનેકી નવબત આઈ ! અરે બાઈ ધરસે હુસુસ ?

સલીમ—હમારા મામુલ !

હિમાકત—ચહે કમખખ જીન્દગીમેંની બહુ પાછુ હોગા !
(ભાગ જતા)

સલીમ—(પકડકે લાના) કહાં જતા યા ?

હિમાકત—જરા હવા ખાતા યા !

સલીમ—આજ તો કાન પકડકે ઉઠ બપઠ કર

હિમાકત—(કાન પકડકે ઉઠ બપઠ કરતા હય) આજા રહે એક, રહે દો, રહે ત્રીન; રહે ચાર.

સલીમ—(હિમાકતકા બપઠના-સલીમકા કહેના)અરે બપઠા કયું ?

હિમાકત—અરે બાઈ જરા દમતો લેને દે.

સલીમ—દમ લેને દે ? આજા તો ફિરસે.

હિમાકત—લો રહેબી હસીનાકા બાઈ નિકલા ! અચ્છા બાબા શીરસે એક-દો-ત્રીન ચાર, પાંચ, હત તેરા બાપ મરે ! (ભાગ જના)
(ઝંઝટ ઔર હસીનાકા દોનો બાબુસે હંસતે આના, સલીમકા)
નકાબ ઉઠાના.)

સખ—હાહાહાહા !

ઝંઝટ—વાહ, વાહ ! આજ તો બહેમીયાંકી ખુબહી ગતે બનાઈ, પહેલેસેબી જુવાદા સખ પહોંચાઈ.

સલીમ—અખ કબી ભુલ કરબી યહાં નહીં આએંગે.

ઝંઝટ—(ખુદસે) અખ જરા સલીમકાબી હયેલીપર ચાંદ દિખ-લાઉં (સલીમસે) અરે મીયાં આદત હો તો ઘોઘા જાય મગર ધંધલ કહાંસે જાય અગર આપકો શક હો તો હસીના બીવીકી તરફસે એક રકકા લેકર જાઈએ ઔર ઉન્હે આજમાઈએ, દેખીએ વોહ આતે હંચ યા ઇન્કાર ફરમાતે હંચ !

હસીના—હાં પ્યારે મેરી તરફસે જાવ ઔર ઉન્હે આજમાય.

સલીમ—અચ્છા પ્યારી મગર અબીતો મુઝે એક જુફરી કામકે લીએ જના હય, બેકુસુર નાસિરદલીલાકા પતા લગાના હય.

(જના હસીનાકા)

ઝંઝટ—જનાખ જખ સખહી ઉન્હે બેકુસુર ઠહેરાતે હંચ તો ફિર ઉન્કી રિહાઈકા નકશા કયું નહીં જમાતે હંચ ? અગર આપસે ન હો રહે બાત, તો બન્દેકા લીજાએ સાથ, શિર દેખીએ કયરી કરતાહું ઘાત ?

સલીમ—અએ કયા બકતા હય રહે કામ કુછ હુમાશુમાસે હો સકતા હય ?

અંજીર—અરે હો કયું નહીં સકતા, આપ હિમ્મત રખિયે.

મહીમ—જાજ મેરા સર ન દિશા । (ચલે જાના દોનોઠા)

બાબુ દુસરા—દિખાવ ચવથા.

મ.કંતલ.

(મહેજબીનકા કુમરકે હમરાહ અશ્વસાસ કરતે આના)

મહેજબીન—અય દુનિયાકી, હસરત, હમેશાકે લીઝે રખસતા
રખાઇ.

જળ તલક અન્નમ બજમે અયશકા જાના નથા;
શમ્બથી હમીદે દુનિયા ઓર દિલ પરવાનાથા,
નશાએ ગાદલત મગર ઉતરા તો જાહિર હો ગયા;
ખવાબથા જો કુછ કે દેખા જો સુના અશ્વસાનાથા

કુમર—અમ્મીજાન ચલોને અપને મકાન.

મહેજબીન—ખેઠા તું કીસ ધ્યાનમે હય મકાન તો હસી
મયદાનમે હય.

કુમર—અમ્મીજાન અપના તો ખસ્તીમેં ધર હય વહે તો
જંગલ વીરાન હય.

મહેજબીન—ઓ મોલે લડકે તું અબી કમસિન હય, નાદાન હય.

મુ.ખમ્મસ.

દો દિનકી હય હસરત મનિજલ, દો દિનકા ખસ ખાના હય.

દો દિનકે હંય ધરદર સારે દો દિનકા કાશાના હય,

સદા જહાંમે રહેના હય વોહ જંગલ યા વિરાના હંય;

ઉઠો મુસાશિર કમરકો ખાંધો આજ આઝે કલ જાના હય.

દુનિયા છરકો કહેતે હંય વોહ એક મુસાશિર ખાના હય.

(રસ્તમકા આના)

રૂસ્તમ—અય વફાદારીકે રોશન સિતારે સખ, અગર બહોત દેરકે લિએ નહીં તો યોડી દેરકે લિએ સખ !

મહેજબીન—કયું જુરત ?

રૂસ્તમ—વસીયત, મરહુમ શાહકી આખરી વસીયત (ખુદસે) ઓ ખુદા, મંય કયા કહેના આહતાહું !

મહેજબીન—કયું કયા વસીયત હય કોનસા કામ હય ?

રૂસ્તમ—હો કામ એક તો ઇસ માઅમુમ બઅએકો હુઆ, દુસરા છે—છે—છે—

મહેજબીન—(મહેજબીનકા ખત પઢના કમરકા એક બા-જુપર બકે સો બના) સૈયાહ હવાકા તુર્કી અબ્દકી તરફ જમ જાય નિજમે શહકીમે સૈયારાંકી રશતાર ચમ જાય, જમીન પુરબસે પછમ ચલને લગે, આફતાબ દિનકે બદલે રાતકો નિકલને લગે; મગર ને મર ગયા ઉરકા છન્દા હોના હુશ્વાર હય લિહાજા અબ તુમખી ગમ દુર કરો ચ્પોર રૂસ્તમ જંગકો અપને બઅએકા પિદર ઓર અપના શીહર મનજુર કરો (કાગજ ફેંકકર) શૌ શૌ શીહર છે મંય કયા પઢ ગય ? !

રૂસ્તમ—વસીયત, મરહુમ શાહકી આખરી વસીયત.

મહેજબીન—વસીયત, ઓ બે હમીયત, તો કયા ઇસ વસી-યતસે તુ ફાયદા ઉઘના આહતા હય ? !

રૂસ્તમ—રૂસ્તમ અપને આકાકા દીયા હુવા કોલ નિબાહના આહતા હય !

મહેજબીન—કયા યહી રૂસ્તમ હંય, કયા યહી રૂસ્તમ ? (ગીરેખાન પકડના)

રૂસ્તમ—હાં યહી, યહી, યહી, !

મહેજબીન—હાં યહી, યહી ! ! ઓ પથરીલી જમીન, કયા સુનતી હય, ફટ જા ! ઓ સંગ દિલ આસમાન, કયા દેખ રહા હય; ઉલટ જા ! ઓ પદા, કયા તુજમેં ઇતને પથ્થર નહીં; બે ઇસ પર બરસાદે ! ઓ જહન્નમ, કયા તુજમેં ઇતને અંગાર નહીં કે ધરદી જખાનકો જલાદે ? !

રૂસ્તમ—હાં જલાદો, જલાદો ! અગર મેરે દિલને મેરી જાનકો રહે ખાત સિખાઈ હય તો ધરકો જલાદો, ખાકમેં મિલાદો !

મહેજબીન—હાં, ઓ બેકસ શહીદ ! અબ તેરી મીતકા સખબ મેરી સમજમેં આયા ! બેશક વોહ દિલેર યા, વોહ શેર યા, વોહ હિમ્મતસે લરા, વોહ ગીરા, જમીન પર ગીરા; મગર તુને, તુને, ઓ જાઅલસાજ નમક હરામ, તુને ઉરકી જાન ન બચાઈ, ઇસ જાઅલી વસીયતનામેસે શાયદા ઉઠાનેકે લીએ દિલમેં ઠહેરાઈ !!!

રૂસ્તમ—હા, દયસી બદનતમી, કયસી લાઅનત બરી બદ-શુમાની ?

શ.એર.

આખર જેરે ફલક ખુન બહાનેમેં નહીં,

બા વશાઓંડી મગર કદ જમાનેમેં નહીં.

મહેજબીન—બાવશ ! જુદા મકકાર અગર તુજ જયસે પાપી જનાકારકો વશાદાર કહેગે તો ઇનિ જાનિસારોંકો કયા કહેગે !

મુ.ખમ્મસ.

જાન જન્તતમેં ગઈ, પર ધ્યાન પયકારોંમેં હય,

હાય કબ જો પર પડે હય, કબજે તલવારોંમેં હય;

મર ગએ પર હિમ્મતોં વયસીહી બેચારોંમેં હય,

બોલ તુહી આજ અપને કૌન ગમખવારોંમેં હય ?

તુ વશાદારોંમેં હય યા રહે વશાદારોંમેં હય ? !

રૂસ્તમ—ન દે, ન દે; ઓ ના મુન્સિફ ઔરત, ઇતના ઇદજમ ન દે ! અગર રહે રૂસ્તમહી તેરા ગુનેહગાર હય તો લે રહે તલવાર હયા (તલવાર આગે ધરના)

શ.એર.

ભોંક દે લોકે ધરકો સીનેસે,

બાજ આયા મંચ અયસે જીનેસે.

મહેજબીન—નહીં, જી, જી, જી; અપની જીન્દગીકા અન્જામ દેખનેકે લીએ જી ! તુને આખરી વસીયત સુનાઈ, અબ મેરી

आपेरी वसीयत सुन ले । म'य तुझे शौहरके नामसे पुकारूँ, और
रुहे: मेरा लावारीस यतीम ज'य्या तुझे आपके नामसे पुकारे उससे पहले
मेरा दिल कातील पुन पीके सो ज'यगा और मेरा ली अ-जम
ज'अयर हो ज'यगा । (कमरको सोता लुलकर यले जना)

इस्तम—अइसोस । अइसोस । । जइमानी अरसोस । ।

(ओके सिपाहीका आना)

सीपाही—हुंशुर हुंशुर,

इस्तम—कयुं क्या हय ? ।

सीपाही—हुंशुर हुंशुर, आज तक हमने जे कुछ ज'म-
रथी पाछ वोह गलत ज'यालाता पाछ आज म'यने शाह जंगे-
नके सिपाहीसे ज'अर पाछ के शाह नासिरने जन नहीं गवांछ ।

इस्तम—तो क्या शाह मारा नहीं गया ?

सीपाही—नहीं, हम कमनसीओंका सडारा नहीं गया । अभी
तक इजले किरदिगार हय, शाह जंगेनके हाथमे गीरकतार हय ।

इस्तम—ओ जुहा, ओ जुहा । तेरा नाम हथीज हय, तेरा
हाम अजुज हय; तुही जेगुनाहोंकी पेशानीसे जदनांभीका हाग
मिटाता हय तुही दुधको दुध और पानीको पानी कर दिजाता हय ।
जस ज'ज जन ज'य या शान ज'य, हयात हो या वक़त हो;
मगर नासिरको छुलडंगा और उसकेही मुंहसे अपनी जेगुनाहीकी
गवाही दिलाडंगा, और महुंजनीनके दिल परसे शक और जदना-
भीका हाग मिटाडंगा ।

(इस्तमका म'जे सिपाही जना—जंगेज सिपाही शेरभां और
समशेरभांका आना)

समशेरभां—भाछ समशेरभां, यलते यलते थक गये मगर
मजुलका कहीं पता न निशान हय ।

शेरभां—हां भाछ; जतने पहाडी रास्ते होते ह'य उ-मे
यही तो सुझावियां होती हय के राह यलनी भारी होती हय,
ज'ज आगे कहीं क'याम करेगे; फिर कुछका सामान करेगे.

સમશેરખાં—(કમરકો દેખકર) હંય ચ્હે કોન સો રહા હય ??

શેરખાં—અરે ચ્હે તો ખુદ બ.ખુદ ગારિલ હો રહા હય !

સમશેરખાં—અય મીયાં તુમને પહેચાના ?

શેરખાં—મયને તો જરા નહીં જાના !

સમશેરખાં—અય મીયાં ચ્હે તો દુશમને જાનીકા કલેજા હય.

શેરખાં—કયા નાસિરકા ફરજંદ ? !

સમશેરખાં—જ હાં, ઉસીકા જગરબંદ, ચલો ઇસ્કો હમરાહ લે જાયેંગે, ફુના ઇન્-આમ પાયંગે; બાપકે સાથ બેટેકીબી ગરદન કટવાયંગે ! (કમરકો ઉઠા લે જાના.)

મહેજબીન—(દીવાના વાર આના) બુદા મકકાર, દુગા-પાજ જ.અલસાજ દીવાના ! કયા મુજહીકા આહતા હય તીરે હવસકા નશાના બનાના ? (કમરકો યાદ કરકે) કમર, કમર ! કમર, કયા મંય તુઝસેબી ખીજડ ગાઇ ? કયા માંકે સાથ કુખબી ઉજડ ગાઇ ? ! કયા એક ધર ઓર દો ચિરાગ ? એક દિલ ઓર દો દાગ ? દો દાગ, દો દાગ ! (ગીરના બેહોશ હોકર.)

બાબ દુસરા—દિખાવ પાંચવા.

રાસ્તા.

(રસ્તમકા આના)

રસ્તમ—અય ખુદાએ દોજહાંન પયદા કુનંદએ જમીનો આ-સમાન તુહી બેકસીકે વક્ત મુજકે સાથ દે, અપના હાથમે હાથ દે ! (સામને દેખકર) હંય ચ્હે કોન, કોઈ નેક ઇન્સાન યા ચંગેજી શેજકે ચયતાન ? ! જરા છુપકે દેખું.

(સલીમ ઓર ઝંઝટકા બાતે કરતે હુવે આના)

સલીમ—ઇતનીસી જાન, ઓર ચ્હે ગુમાન ? નાદાન, છુડાનેકા ચ્હે રાસ્તા નહીં હય, જો ગરજતા હય વોહ બરસ્તા નહીં હય !

ઝંઝટ—જતાબ, આપ મેરી હિંમત પર ન જાઇએ ! મંય જીતના

છોટા હું ઉતનાહી ખોટા હું ! ઉમ્મરે આપસે કમતરહું, પર અક-
લમંદીમે આપસેમી ખરતરહું; હમ તુમ મિલકર અગર કરે કુચ્છ
ધ્યાન તો કયા અજળ હમ નાસિરદોલા ખચ જય જન ! !

રસ્તમ—(ખુદસે) હંય નાસિરદોલા ? ! યહે તો અપને આકા
ક.અક હય !

સલીમ—કોઈ ખહાદુર મા દિલાવર શ.ખસ આમાદા હો તો
ઇસ કામકા ધરાદા હો.

ઝંઝટ—જળ તો અયસા શ.ખસ મિલના દુસ્વાર હય !

રસ્તમ—તૈયાર હય, તૈયાર હય અય નેક ઇન્સાનો જયસા
શ.ખસ આપ આહતે હંય વયસાહી શ.ખસ તૈયાર હય !

(સલીમો ઝંઝટકા ડરના)

સલીમ—તુમ કૌન ?

રસ્તમ—એક ઇન્સાન !

અશ.આર.

જુદમસે ઇસ કદર ચંગેજકે ખેજર હું મંય,
સાથ કયા જાનલી દેદેનેકો તૈયાર હું મંય;
ખાત ખાવર ન હો મેરી તો નવિસ્તા લેલો,
શાહીદ ઇન્સાંકે એવજ આહે ફરિસ્તા લેલો.

ઝંઝટ—લો મીયાં સલીમ, અગરચે યહે ગયર ઇન્સાન હય
પર ઇસ્કા ખયાન કાગિલે ઇતમીનાન હય !

સલીમ—ખેશક જનાખ એક ગયર શ.ખસકો સાથ લેને મેં
તખીઅત ઝિઝકતી હય. મગર આપકે ચહેરેસે સચ્ચાઇ ટપકતી હય.
અલો હમ તુમ મિલકર એક જ ખ્યાલ જમાલે ફિર ઇસ કામમે
લાય લાવે.

શ.અર.

હું તો છોટા પરહું ખોટા સાડે ચાર શિટમેં છ હંય કમ,
ઐયારીયોમેં શયતાંકાહું મંય ખાવા આદમ;
લડાકર દેખતાહું મંય તમાશા હા ! હા ! હા ! હા ! હા !
આલ ચલત ચલે આલ ચલુ આલ ખાજ ચાલિયા;

धंसा देकर किसीका:वांछी देखा:दिया लीया,
बढ़ाकर बल दुंगा मुझेपर बलहुंगा वाह ! वाह ! वाह ! वाह !

आप दूसरा—दिमाव छोड़ा.

कयद,आना.

(शेर,आं आर शमशेर,आंका शहेतीरपर सर रणे सोते दिमाव देना)

शमशेर,आं—कयुं भाव,शेर,आं ?

शेर,आं—हां भाव शमशेर,आं ?

शमशेर,आं—रात कितनी गर्ह होगी ?

शेर,आं—कोध आरा जने होंगे (सो जना—दिमा,कत जगडा
गस्ता करते आना)

हिमा,कत—होशीयार, आश जगरदार, आश जगते रहे;
सोनेसे जागते रहे.

शेर,आं—कौन भीर,ज सा,हय आप हंय ?

हिमा,कत—कौन आं सा,हय ? आज तुम्हारा पहरे हय ?
देखीये रातभर गस्त कर रहाहुं, बिछा बिछाकर भर रहाहुं !

शेर,आं—और हमाराभी यही हय. देखीये सग सो रहे
हंयऔर हम जग जगकर नासिरहोलाके नामके रो रहे हंय !

हिमा,कत—जगता कहां, तु तो सोता हय. उठके जयक जग
भांछ, नौकरी करता हय या आइशाही ? गोया कयद,आनाभी छन्दे
जावाडा घर हय जे पहरे देने आये, और सो रहे पाई कयलाये !

शेर,आं—अरे बार सोने दे यहां कौन देखने आता हय !

हिमा,कत—तो यहां तुम सोने आये हय ?

शेर,आं—नहींतो क्या तुम्हारे आपके नामके सोने आये हंय ?

हिमा,कत—अगर सोना हो तो सोनापुरका कपूरस्तान पुछता
बला ज, अगर यहां जगेगा तो कपूरमे येनसे नींद आयेगी;

નહીં તો જગતે જગતે મુસીબત પડ જાયગી ! ક્યું કયસી કહી ?
(ખંદુકકા ગોદા મારકે) અરે ભાઇ, કયસી કહી ?

શમશેર.ખાં—હંય !

હિમા.કત—અરે મુવા તું બેવ.કુદ્ર કહીંકા. ચલ ઉકડે ખડા હોજ (દોનોકા ખડા હોના) બલા તુમ પાંચવેં સવારોમેં તો દાખિલ હો ગય મગર કુચ્છ કવાયદ પરેટબી જનતે હો !

શેર.ખાં—કવાયદ કિસી ચિ.ડિયાકા નામ હંય ? ઉરકે મા.અને હો તો જતાવ યા મીસાલ દેકર સમજાવ !

હિમા.કત—અચ્છા કાયદેસે ખડે હો જવ ઔર યું દેખો, ખંદુક લગાવ ધરરરરર ધુસ (ચલના) રપ રપ રપ રપ રપ રપ (સમ-શેરખાંકા) ઓ બદખિસાલ, જેજસે હાથ તો નિકાલ !

શમશેર.ખાં—હાથ નિકાલકે પપર ડાલડું ?

હિમા.કત—ઓ બેદુમકે ઉટ, રહે જેજ હંય યા અંગ્રેજી ખુટ ? દેખ યું નહીં યું ખડા હોજ (સમશેરખાંકા પીછેસે મારના) હંય !

શેર.ખાં—મેરા હાથ તો અયસાહી હંય.

શમશેર.ખાં—ઔર મેરે હાથકો દો ધટેસે લકવા માર ગયા હંય.

હિમા.કત—તો રહે યા કિસકા હાથ બેદુદા, કયા યહાં રાય-તાન કુદા ?

શેર.ખાં—દેખીએ દેખીએ વોહ મુંહ ચિ.ડાતા હંય (મારના)

શમશેર.ખાં—દેખીએ દેખીએ વોહ હાથ ઉઠાતા હંય (મારના)

હિમા.કત—જવ જવ તુમ સીખતે મુવે બેવ.કુદ્રો, તુમ કબી ને સીખોગે. ચલો પહેરા દેના શુર.અ કરો. હોશીયાર બાશ, ખખ-દાર બાશ (જને આહના)

શેર.ખાં—અરે યાર હહેર દો ધ.ડી યારોમેં દિલ બહેલાના ફિર ચલે જના.

હિમા.કત—અચ્છા તો કુછ ખાનેકા કરો ઢિકાના !

શેર.ખાં—ખાનેકા તો નહીં હંય.

હિમા.કત—જમ તો વાલેકુમુરસલામ !

शेर.भां—पानेका तो नहीं मगर पीनेका हय ?

हिमा.कत—पीनेका क्या जरांड़ी ?

शेर.भां—नहीं पीरकी !

हिमा.कत—धरकी या उरकी ?

शेर.भां—नहीं पीरकी !

हिमा.कत—अच्छा ला ला ला. (शेर.भांका शराब लेकर आना)

शेर.भां—भीर.नसा.हय, वोह आप जाते हय वोह क्या; लिमलेटमें शराब के लपेटमें ।

हिमा.कत—वोह, वोह अच्छा सुनो:-
गाना.

मेरी जनी शराब अर्गवांनी शराब,
आम तुझे गलु पेटमें ७ मेरा आया हय तेरी;
लपेटमें—जनी.

गोले पसींदे मंगाके पलेटमें,
तुजको पीयुंगा लीमलेटमें.

यारो जता म.आइ करे मय नशेमेहुं,
शीशेमें मय हय मुजमें नशा मय नशेमे हुं.
युं कहेते हिमा.कत जेग सुनोमेरे बाध,
तुम जेयके घर पी जव न होगर पाछ;
युके न यारो अलसेटमें—जनी.

(शराबका पीना—ऊंऊटका औरतके लिप्पासमें आना.)

ऊंऊट—हय एहे कौन हिमा.कत जेग ? मय तो जनता या
किसी औरके इंसाना होगा एहे क्या जमर थी के धरी उल्लुके
आ.हम.क जनाना-होगा । अच्छा हुवा जे सलीमके इस्तम जंगके
पास छोड़ आया. नहींतो सभ जना जनाया काम जिंग.ड जता
(अंदर जना और गाना)

गाना.

म.ज दते हय क्या तेरे जाल धुंधर वाले—

હિમા.કત—અરે યાર રહે મેરે લીમલેટકે ગાનેપર ઝીઝરેડ કોન ગાતા હય? અરે યાર, યાર રહેતો રંડી હય મગર બડી મુસ્તંડી હય! ધસી તરફકો આતી હય. બયઠ જાવ, બયઠ જાવ (ઝંઝટકા ગાતે ગાતે આના)

ઝંઝટ—

ગાના.

મંજ દેતે હંય કયા યાર તેરે જાલ ધુંધર વાલે,
નિકલી મેરે દિલસે આહ જતા થા વોહ રશ્કે માહ;
દેખા દુશ્મનકે હમરાહ દોનો હાય ગલેમેં ડાલે,
પહેલેથી સુજસે તકરાર અખ તુ કયું કરતા હય પ્યાર;
અખ તેરી તરફસે યાર મેરે દિલમે પડ ગયે છાલે,
તેરી ભવેં હંય યા શમશીર તેરી ચિતવન હય યા તીર;
હંય આંખે ખુતે ખે પીરયા હંય જહર ભરે દો પ્યાલે,
કોઈ દમકા હું મહેમાન એક નજર ધંધરબી જાન;
તેરી આંખોંકે કુરખાન યો મુંહ ફેરકે જાને વાલે.

હિમા.કત—અય હસીને જમાના, બંદગી કુખુજ દુશ્માના;
કહીએ કિતને રોજસે હુવા ધસ શહરમે આના?

ઝંઝટ—જી આએ હુવે તો ચૌદા બરસ હુએ મગર કયા ધસે
મુસાદિરખાના કહેતે હંય?

હિમા.કત—જી હાં રહે મુસાદિરખાના હંય, ધસમેં (દોનોકો
દિખાકર) રહે ચૌદા ચૌદા બરસકે મુસાદિર રહેતે હંય, કયા આપબી
યહાં હહેરોગી?

ઝંઝટ—જી !

હિમા.કત—અરે વાહરે તેરા જી, તુએ પિલાઉ શકકર ઓર ધી!
શમશીરખાં—ધી ન મીલે તો મટીકા તેજ !

હિમા.કત—ચુપખે તુએબી સુજને લગી કુલેલ, ખખરદાર
ધંધર નજર ન ડાલતા ! (ઝંઝટસે) ખી સાદખ, આપકા નામ?

ઝંઝટ—જી બંદીકા નામ દિલારામ !

હિમા.કત—વાહવા, વાહવા, વાહવા, બલા આપકે પાસ
વોહ ચીજબી હય?

ઝંઝટ—વોહ કયા ?

હિમાકત—વોહ વોહ, બેવાવ પેશ જો; સીન હે જળર સાં !

ઝંઝટ—કયા કયા, બુસા ? વોહ તો કિસી બનિયેકી દુકાન-

પર મિલતા હોગા, બુસા ? યહાં તો મિલતા હય લાત ઓર ધુસાં !

હિમાકત—અય દિવારા, નહીં સમઝી ધયારા; બુસા નહીં !

ઝંઝટ—તો ?

હિમાકત—યહે (બોસા લેના)

ઝંઝટ—જવ જવ તુમ તો ખાત કરતે કાટને દોડતે હો !

હિમાકત—જ નહીં, તુમહારા ગાલ મેરે હોટાંકો ખુલાતા

હય કયા, હુકમ હોતા હે; મિલનેહું; મિલનેહું.

ઝંઝટ—અરે નિચલે રહો; કોઇ દેખ લેગા !

હિમાકત—અરે કૌન દેખ લેગા ? તુમ આંખે બન્દ કરલો

સમઝના કે યહે દોનો અંધે હો ગયે !

શમશેર, ખાં—તો કયા મંચલી અંધાહું ?

હિમાકત—અખે તુ અંધા નહીં હય તો લા મંચ તેરી

આંખે ફેડ દેતાહું. ખળરદાર; ધધર નજર ન ડલના !

શેર, ખાં—ખીખી એક ઓર ચીજ હોને દો !

ઝંઝટ—કુરખાન જાઉં; એકકી દસ સુનાઉં; મગર સુરર ચડતા

રહે તો લાંડીકાલી દિલ બદતા રહે !

હિમાકત—હાં યાર ધરકાલી કહેના ઠીક હય; ધાંસલેટ હો

તો સુરર ચડે ! !

શેર, ખાં—વોહ તો નહીં હય !

ઝંઝટ—નહીં હય તો મંચ લાતીહું (જકર લાના-સખકા પીના)

ગાના.

એજ મુઝે મંગવાદો જન સલમે સિતારેકી અંગીયાં

ગાલમેં લાલી કાનમેં ખાલી;

મએં તો પહેનુંગી પ્યારેકી અંગીયાં;

મુઝે દરજીને અંગીયાં ખીગાડી
 મુઝે લાદો બનારસકી સાડી;
 જીરમે આલા હો મસાલા;
 મુઝે ગોટે કિનારેકી અંગીયાં;
 અપને સૈયાંકી બાલી મંચ બોલી
 મુઝે લાદો બનારસકી ચોલી,
 જીરમે આલા હો મસાલા.

લાદો કાલી કિનારેકી અંગીયાં (સખકા નશેમે ચુર હોકર
 ગીરના)

ચલો પહે તો સખ હો ખીતે કે અખ અપના કામ કરે, અરે
 કયા નશા હો ગયા? તોયા! તોયા!

હિમાકત—અરે નહીં નહીં.

ઝંઝર—અચ્છા તો મુઝે કયદ ખાનેકી સપર કરાવ, મંચબી
 પાદ કરંગી કે બેજ ખાનેકે દરોંગાકે સાથ દોરતી હુમથી!

હિમાકત—સપર કરાવ, પ્યારીકા સપર કરાવ—સખસે પહેલે
 મેરા નંબર.

શેરખાં—નહીં સખસે પહેલે મેરા નંબર.

ઝંઝર—અજ લડે કયું બતે હો, તુમ સખ સાથ મિત્રકે
 સપર કરાવ (શેહતીરકો દિખાકર) પહે સામને કયા હય!

હિમાકત—પહેલી એક કયદ ખાના હય.

ઝંઝર—કયા ઇસમેલી આદમી કયદ રહેતે હય?

હિમાકત—હાં ઇસકી તરકીબ બતાકે (તખ્તેકો બતાકર)
 ઇસ તખ્તેકો ઉદા બલો.

ઝંઝર—લો ઉદાયા.

હિમાકત—(ખુદકા પયર એક ખાનેમે રખતા હય) એક
 પયર ઇસમે રખકે—!

શેરખાં—(ખુદકા પયર રખકે) એક પયર ઇસમે રખકે—!

શામશેરખાં—(ખુદકા પયર રખકે) ત્રીસરા પયર ઇસમે
 રખકે—!

હિમા.કત—અબી ત.ખતેકો બન્દ કરવો !

ઝંઝટ—ધરસે કયા હુવા ? જગ કયદીકે જીમેં આયગા, ઉપરકા ત.ખતા ઉકાયગા ઓર નિકલ જાયગા !

હિમા.કત—જગ નિકલનેવાલા, કુતવાલકા સાલા, ધરકે વાસ્તે ઓરબી હય મસાલા !

ઝંઝટ—બોહ કયા જનાયેવાલા ?

હિમા.કત—એ કયા કુન્જી વ તાલા ! ધરકી તરકીય ખતાઉ, તાલેકો કુંડીમેં ડાલો ઓર કુન્જી શીરાકર નિકાલો (તાલા લગાના)

ઝંઝટ—ધરસે કયા હુવા ?

હિમા.કત—તાલા પડ ગયા કયદી જકડ ગયા.

ઝંઝટ—વાહરે મુજસીમ દાતાઈ, ખુગ તદખીર ખતાઈ, લો અગ પહેરા બરના શુરૂ અ કરો, બન્દી હોતી હય બાદે હવાઈ !

હિમા.કત—અરે કિધરકો ચક્ષી દિલરયા સુતો તો ખાત ? !

ઝંઝટ—મુંહ બન્દ કર બદખત (તાલી બખના-રસ્તમ ઓર સલીમકા આના)

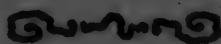
સલીમ—હંય હંય એ તો મેરે વાલીકો ફંસાયા (સલીમકા હિમા.કતકો છુડાના ઓર કયદસે નિકાલ કર બાહિર રખ આના-રસ્તમકા નાસિરકો કયદમે નિકાલના.)

રસ્તમ—જહાંપનાહ, આપ એ ચોગા પહેનકે ચક્ષે જાએ. અયસા નહો કે ઓર આરતમેં આજાએ !

નાસિર—રસ્તમ, મેરી રીહાઈકી કૌનસી સુરત હાય આઈ ?

રસ્તમ—અબી કહેનેકા વકત નહીં, આપ એક દમ ચક્ષે જાએ. (સયકા જના)

ઝંઝટ—દેખો જો શરાબખાર હોતા હય ઉરકા ચક્ષી અન્ન-મેકાર હોતા હય (ઝંઝટકા જના)

आप दूसरा—दिवाव सातवां.

हिमांकतका आग.

(ओक नौकरका कुरसी लाकर रचना—हिमांकतमेगका आना.)

हिमांकत—हाय हाय ! मंयनेली अजय आदे हवाध त.क-
दिर पाध; जय हायमे आये दाने तो मिले वही तीन दाने; कल-
गस्त पर गया तो उन जद.नतोंने मुझेभी शंसा. अच्छा हुवा जद
अश्वतकी नींदसे जगा तो सरपर पाध लेकर भागा ! अय देभीये
उन्के क्या हाल होते हंय ! शुद्ध अयते हंय या हलाल होते
हंय ! (नौकरका आना)

नौकर—हु.गुर डोध देव.डीपर आया हय और अंदर आ-
नेकी अजयत आहता हय.

हिमांकत—अच्छा आने हो (जन) अयर करना पुनया
क्या यहां कलवाभिर तो नहीं आया (सर्वाभका लिगास पहल-
कर आना)

सलीम—भिर.न साहज, तसलीम !

हिमांकत—तसलीम, तसलीम; आपका घरमे शरीर !

सलीम—शु अन्देको कहते हंय अमदुल लतीर ! जन्दा अरखमे
ओक रस.नदा हय पर आनकल हलालीके पेशेपर आमादा हय !

हिमांकत—तो क्या रहे पेशा आपका आन्दानी नहीं हय !

सलीम—अश आन्दानी कयसा ? मेरा आपकी आपके जय-
साही हय, पुन जुक न जुलवाम, जयसा आपको देणा जम गोया
अपने आपको देणा. वखाह यही आ.अलम होता हय के आपही मेरे
आप हंय.

हिमांकत—(पुनसे) अरे रहे कमज.पत जेरा अनके तो
कहीं जयदादमे हिरसा लगाना नहीं आहता ? ! (जहीर) अच्छा
तो रहे कहीअ आपके आपकी और मेरी सुरत मिलती जुलती है

સલીમ—અરે મિલતી જુલતી કયસી ? અગર મેરી માંબી દેખે યહી ખ્યાલ કરે ! ! !

હિમાંકત—(ખુદસે) અરે યહે કયા દુનિયાકા કારોબાર હય ? ગરીબકા કોઈ બાપ નહીં બનતા, ઔર અમીરકે બેટે બનનેપર તૈયાર હય (જહીર) અચ્છા તો ફિર દલાલી કરનેકા સબબ ?

સલીમ—સબબ યહે કે મુજમે આર મેરે બાપમેં અબજ ઇતેશક હુવા, જુસ્સે બન્દા ઇસ પેશોકા મરદાક હુવા ! ખુલાસા સુનિયે, જુસ શહેરમેં મંબ રહેતાથા; વહીં એક માલદારકી લડકીબી રહેતીથી, જુસ્કે સાથ મંબ શાદી કરનેવાલાથા ! ઇતેશકસે ઉસ લડકીકા મેરે વાલિદ દેખકે અકસો હોશ ખો બયઠે ! ! !

હિમાંકત—યા અને ? યા અને ? ?

સલીમ—યા અને આશક હો બયઠે !

હિમાંકત—આશક અપને બેટેકી બહુપર ? અરે વોહ તો ઉરકી બેટી હુધ; બેટી !

સલીમ—હાં, સુતતે તો બાધએ !

હિમાંકત—હાં, ફરમાધએ; ફરમાધએ !

સલીમ—ઇતેશકસે મંબ વહાં યા ઔર યહેલી કિસી જરી-એસે યહાં આ પહોંચે, મેરી માઅશુકાને વોહ તાન તાનકે જુતીયાં લગાધ કે મેરે મુંહસેબી આફરીનકી સદા નિકલ આત્ર !

હિમાંકત—વાહવા, વાહવા, આપકે બાપને જુતીયાં બાધ ઔર આપને તાઆરીફ ગાધ ! વાહવા, વાહવા !

સલીમ—અજી યહે કુચ્છ મેરી જતી તાઅરીફ નથી !

હિમાંકત—તો ? !

સલીમ—યહે તો મેરે બાપને કિસ દિલેરીસે જુતીયાં બાધ ?

હિમાંકત—(ખુદસે) કમખખત ઇસ્કા બાપબી કોઇ મેરેહી જયસા હોગા ! (જહીર) હાં સાહબ, આગે ફરમાના; આગે ફરમાના,

સલીમ—ઇતનેમેં હસીનાકા બાપ આ ગયા !

હિમાંકત—હત તેરીકી ! ફિર તુમહારા બાપ ?

સલીમ—ધરારા ગયા । આખિર ધરારા સાડી પહેનાકર ચાકી પીસને ખીઠલા દીધા । ।

હિમાંકત—(ખુદ્સે) અરે રહે તો મેરાહી જીક કરતા હય કહી કમળખને ઢિપકર મેરી રજીહતી તો ન દેખલી હો । (જાહીર) તો કય સયમુચ ઉરકા બાપહી થાને ? ।

સલીમ—અજી વોહ તો અસ્લમે બન્દા થા ?

હિમાંકત—તૌબા તૌબા, તજ તો તુમહારા બાપ બીલકુલ અધા થા ? હાં સાહબ, આગે ફરમાના, આગે રરમાના ?

સલીમ—હસી લીબાસસે મેરી માઅશુકાને ધરસે નિકાલા તો શિર કમળખ પારસલ હોકે આયા ।

હિમાંકત—(ખુદ્સે) અરે ધરકા બાપતો મેરાબી બાપ નિકલા. હાં શિર ફરમાના ? જનાબે આલી.

સલીમ—તો બન્દેને ભૂત બનકર અપને બાપહી ગરદન દબાલી ?

હિમાંકત—(ખુદ્સે) રહે કમળખ મેરાહી તો જીક નહીં કરતા । (જાહીર) બગાહી ગધાયા આપકા બાપ, મઆર કિજીએ જનાબ ? અગર મુજકો મિલ જાય તો કમળખદો દો જુતે લગાઈ, શયતાન કહીકા ? હાં સાહબ, આપકા યહાં કિસ લિગે આના હુવા ?

સલીમ—જનાબ આપકે નામ એક હસીનાને ખત લેજા હય.

હિમાંકત—મેરા નામ ? અરે લા બાઈ લા, ચલો આજસે જુમ હમ પધડી બદલકે બાઈ બને ।

સલીમ—અરે નહીં નહીં, અબ્બા ?

હિમાંકત—હંય ફિર અબ્બા અબે તુ કોઈ આદમી હય યા પાંસલેટકા ડબ્બા ?

સલીમ—નહીં નહીં; આપકી સુરત મેરે આપસે મિલતી જુલતી હય ઇસ લિગે ? મિલતીજુલતી ?

હિમાંકત—હાં મિલતી જુલતી.

સલીમ—(ખત પઢના) અય યાર, વફાદાર, ગમગુસાર,
અયન શિકારમેં ગોલા લગા ?

સલીમ—ગોલા નહીં ગુલા ?

હિમા.કત—ગુલા લગા, મિલતી ગુલતી

સલીમ—૭ મિલતી ગુલતી ?

હિમા.કત—યા અને કલવા બિરકી શરારતોંસે આપકો વાપસ
પર જના પ.ણ, ઉસવ.કતસે તખી.અત સ.ખત ખીમાર હય, એકસો
સા.ડીસાત ડીગરી ખુ.ખાર હય, હ.કીમ સા.હબકી રાએ હય કે
જખ તક આપસે મુલા.કાત નહો; ખુ.ખારકા ઉતરના દુશવાર હય !
કયું કયસી કહી ?

સલીમ—અચ્છી કહી !

હિમા.કત—(પઢના) ઇસ લીએ તુમ રહે રાએ અમલમેં
લાના કે બંગીકા લિઆસ પહેનકર આના-બાપરે !

સલીમ—કયું જનાખ, અખ કયસી કહી ?

હિમા.કત—રહે તો ખુરી કહી ! ખયર બંગીકા લીઆસ
કમા. અગર કહો તો બંગી ખનકર આનેકો તૈયારહું. અખ જતાહું
ઓર જા.હુ ટોકરેસે લયસ હોકર આતાહું, મગર યાર તુમહારે બાપ-
પર મુઝે બ.ડી હંસી આતી હય ! કમખ.ખત બ.ણહી ગધાયા તુમહારા
બાપ ! કયું કયસી કહી ?

સલીમ—અચ્છી કહી ! (જના દોનોકા-ન.હુસત ઓર
જંઝટકા આના)

ન.હુસત—હાય હાયરી હસીના, તેરા સલ્વાનાસ જાએ, ઓ
ચુ.ડેલકી ખાલા, તુને મેરે બોલે બાલે શૌહરકો કીસ આશ્તમેં ળલા,
જંઝટ, સયમુય ખુ.દા રો.જ અયસે સ્વાંગ ખનાતા હય ?

જંઝટ—તો કયા ખન્દા ઝુઠ સુનાતા હય ? !

ન.હુસત—ખુદા કરે વોહ મરે, ઉસ્કા ચાહનેવાલા સડે !

જંઝટ—આમીન ! (ખુદસે) લો, અપને ખેટકો કોસ રહી હય !

ન.હુસત—મગર જંઝટ, કમા હસીના ખીલકુલ દિવાની હો

ગાઇ હય ?

ઝંઝર—અણ બિલકુલ શયતાનકી નાની હો ગાઇ હય, કલહી
તો પાગલ ખાનેસે જન્નર તોડકર આઇ હય.

ન.હુસત—અચ્છા મંય જાતીહું, સમજુંગી હરામ જાદીકો.

ઝંઝર—પર બેગમ તુમ ખાલી હાય ન જાના ! કોઇ જુતા
પુરાના લેકે જાના.

ન.હુસત—ક્યા વોહ મુજસે લડેગી ? ચોટી ન માફ હુંગી !
નિમોડ મારી, શયતાન જાદી કહીકી !

ઝંઝર—હાં હાં, ચક્ષો, અબ વહે જમા ખર્ચ હસીનાકે ઘર
વસુલ હોગા. ચીર મેરા મુદ આ હુસુલ હોગા.

બાબ દુસરા—દિખાવ આઠવાં.

નદીપર ખયમા.

(ચંગેજકા સોતે હુએ નજર આના, ઝોર ખવાળમેં જાડળાના)

ચંગેજ—ઓ જાલિમો મુઝે કુરીયાં ન લોકો મુઝકો જહ-
ન્નમેં ન ઝોકો ! (નવશાખાકા મુંદપર નકાબ હાલે હાયમેં ખંજર
લિએ હુવે આના)

નવશાખા—અય હોશ સમાલ લે, ખુબ દેખલે બાલ લે,
(ટખલપર ખત્તી રખખી હય હરકો દિખાકર) વહે ખત્તી જો જલ રહી
હય હરકો પુઝાકર ફિર જલા સકતીહું, પર હરકો પુઝાકર ફિર
નહીં જલા સકતી.

શ.ઝેર.

દેખહું જી બરકે તુજકો અય મેરે રોચન ચિરાગ,
તુજસે પહેલે કરહું રોચન મંમલી અપને દિલકા દાગ;
મગર નહીં હુસનકો છોડ દેના નહીં ચાહીયો ખસ ખુન ! ખુના ખુના
(રસ્તમકા નિકાબ હાલે હુવે નવશાખાકે પીછેસે હાય યામ લેના)

નવશાળા—કોન ?

રૂસ્તમ—એક ઇન્સાન !

નવશાળા—અગર તુ ઇન્સાન હય તો યે તેરા દુશમન શયતાન હય !

રૂસ્તમ—યે આપકી જાન કયા કહેતી હય, ઇસી સીનેમેં તો વોહ દિલ હય, જુસ્મેં આપકી મુહબ્બત રહેતી હય !

નવશાળા—ગલત, ખીલકુલ ગલત, બેવકા ઇન્સાનોંકી મુહબ્બત દિલમેં નહી, સિર્ફ આંખોંમેં રહેતી હય; લે યે ખન્નર દુશમનપર વાર કર; બલકે સિતમગરકા કામ તમામ કર !

રૂસ્તમ—અગર ઇસી ખાતપર દુનિયાકી બલાઇકા દારો મદાર હય તો યે ખુની કામ કરનેકે લિએ યે નાજુક નહી બલકે પથ્થરકા હાથ દરકાર હય ! જાઇએ આપ અંદર જાઇએ.

નવશાળા—મગર— !

શ.એર

કોલો કરાર દિલ નશીન કયુંકર હો,
તુમેહારી ખાતકા મુઝકો પડીન કયુંકર હો ?

રૂસ્તમ—અય મલકએ જીવિકાર (નિકાળ હલકર) કયા રૂસ્તમેં જંગકા ઇકરાર !

નવશાળા—કોન રૂસ્તમ, મુઝે એઅતેબાર, એઅતેબાર !

શ.એર.

શિરનેકે તુમ કબી નહીં કોલો કરારસે,
મંય જાતિહું ગરલત ન કરો અપને કારસે.

રૂસ્તમ—અહા શયતાનોમે ફરિસ્તા, કાટોંમેં ગુલાબ, ઔરોંકી બલાઇકે લીએ અપને સર ઇદજમ લખાતી હય, દુસરોંકે ધરકા ચિરાગ રૌશન કરનેકે લિએ અપના ધર જલાતી હય. (યંમેજકે દેખકર) અહા કયસી મીઠી નીંદમે સોતા હય. યા રખે જુલકામ, મજલુમોંકા વોહ મુસીબત ઔર જાલિમેંકા યે આરામ બસ ઇસકી જીંદગી મેરે હવાલે હય. બસ એકહી વાર એકહી વાર (સૌચ-

કર) પર નહીં, નહીં ! (ચંગેજની છાતીપર જીવુ ટેકર હાથસે ઉઠાના) હા ચંગેજ હા !

ચંગેજ—કોન ?

રસ્તમ—ચુપ અગર જરાબી શેરો ગુલ કીયા તો પાદ રખ છે બાલિરસ્ત બરકી છુરી તેર સીનેમેં દર આઝેગી ફિર ધરી મેદરી નીંદમેં સુલાયગી !

શ.એર.

સમજ રખના અબી તુ ઢેર હો જાઝેગા એક દમમેં,
ત.ડપતી હોગી છે રહે નજસ ગારે જહ-નમમેં.

ચંગેજ—ધસ એર ખાધકા સખખ આખિર તુ હય કોન ઓ એઅદમ ?

રસ્તમ—મોત, ઓ નાફરજમ કયા તુને નહીં સુના રસ્તમે જંગકા નામ ! (નિઠાખ ઉઠકના)

ચંગેજ—કોન ? રસ્તમ ! ઓહા ! (કાંપના)

રસ્તમ—કયું કયા ખયાલ આયા ? જો બદન થરરાયા ?
ઓ ચંગેજ તુતો ખુદાકે ખોરસે નહીં કાંપતાયા, અખ મુજસે કયું કાંપતા હય ?

ચંગેજ—તો કયા તુ મેરી જાન લેગા ?

રસ્તમ—હાં, અગર છે એક બાત મેરે ખયાલમેં ન આતી
તો તેરી નીંદ રોજે હાથ તક ખુલને ન પાતી.

શ.એર

વોહ ખુજ દિલ હંય જો સોતોંપે વાર કરતે હંય,
જો શેર હંય વોહ જગાકર શિકાર કરતે હંય.

(ખન્જર ફેંક દેના ઓર ચંગેજકો છોડ દેના—ચંગેજકો ખડા હો જાતા)

ચંગેજ—દુશમન પર ઓર રહમ ? હયરત ત.અજબજીબ !

રસ્તમ—રહમ કરના તો બહાદુરોંકા અદના કામ હય.

શ.એર

ધમાન યહી આન યહી શાન યહી હય,
ફુનિયામે જવાંમર્કી પપચાન યહી હય,

અંગેજ—અગર કલ્પ કરના નામ જુરયા તો શિર યહાં
આના કયા જુરર થા ?

રૂસ્તમ—મંય તુઝે મારને નહી આયાહું, તુઝે ખાતોંકી છુરીસે
મારને આયાહું। તેરે હલકમેં નસીહતકા જહર ઉતારને આયાહું।

અંગેજ—અગર નસીહતકે સાથ પ્રથમ ઓર દીલત હુમલ
હો તો એક બાર કયા લાખબાર કુબુલ હો।

શ.એર

વૃત્ત ધ-સાન જહાંમે રહે મકકાર રહે,

ઉરકી ધનિજત હય જો દહેરમેં જરદાર રહે.

રૂસ્તમ—જરદાર તો વોહ જ મકકુર હય, જુસ્કે દિલસે
હિસોં લાલચ કોસોં ફર હય। આ અસીરે દિર્સ,

મુસદ્દલસ.

દાનાધ અકલસે હય સિનો સાલસે નહીં,

ખુખી જુવાદા ખુખીએ અઅમાલસે નહીં;

જરદાર દિલસે બનતા હય, કુચ્છ માલસે નહીં।

અંગેજ—ખયર,

અશ.આર.

જળ માનેહી નહી હમ તો મનાનેસે કાયદા ?

સીખેહી નહી હમ તો સીખાનેસે કાયદા ?

બન મેરી તુમને બ.પ્રશી જુક ધરકા અબ કરો,

માંગ લો જો ચાહતે હો જો ચાહો તલબ કરો !

રૂસ્તમ—હાં માંગતાહું, અગર તુ દે સકે તો હો ચીજ. માંગતાહું

અંગેજ—હો ચીજ ?

રૂસ્તમ—જુલમસે ધ-હેરાફ મા.અને ર.હમ ઓર ધ-સાથ !

અંગેજ—

શ.એર.

ધન કલોંકી ધસ બાગમેં ખુબાસ નહી હય,
દોનોંમેંસે એક કોઇબી મેરે પાસ નહી હય।

રૂસ્તમ—તો રહે દિલ નહીં બલ્કે એકે મુખી હુધ ડાલી હમ
ને ફુલ ઓર ફલસે ખાલી હમ ઓ નાશન, દો દિન છના ઓર
ધતના કીના ? । મદી ઓર પાનીસે બના હુવા દિલ, ઓર આગસે
બલ્કે કાલિલ ?

અંગેજ—બસ હો ચુકા, હો ચુકા હો ચુકા ! (નવશા-
ખાહ આના)

નવશાખા—કયા હો ચુકા ? કલો ખુન ?

અંગેજ—ઓ મનનુન કિસકા ખુન ?

નવશાખા—કયા અબ તક રહે છન્દા હમ.

અંગેજ—ઓ નાસજાધ કયા તુહી મેરે કલકે લીએ ધસે
યહાં લાઇ ?

નવશાખા—હાં, મેંહી મેંહી ધસે યહાં લાઇ.

રૂસ્તમ—ઓ સોદાઇ તું કયું યહાં આઇ બાલકે અંદર બા.

નવશાખા—બલકે અંદર નહીં બલ્કે કબ્કે અંદર બના ઓ
લખન મારે આસતીન તુને મુજસે દગા નહી કી બલ્કે અપને અમસે
આરે બાઇએસે દગા કી.

અંગેજ—ઉફ, મુહબ્બતમેં લાગ પાનીમેં આગ.

મુશબ્બા.

અમસીતો બદી રાહમેં રાહજનબી ન કરતા,
અઅછેસે બુરા નેકસે બદજનબી ન કરતા;
ડાલીસે તબર મુમસે અહનબી ન કરતા,
વોહ વાર કીયા તુને બે બદજનબી ન કરતા.

નવશાખા—બદસિયર બદસિગલ મેરે વારકા તો ધતના
ખ્યાલ પર અપને વારકા કુછ ખ્યાલ ન કીયા, છસસેં કડોંકાંગલા
હલાલ કીયા.

અંગેજ—હાં, અગર મેં જાનતા કે તું વોહ બેવકા ચીડીયાં
હમ તો અપને દિલકી રંગોસે બનાએ હુવે ખીંજરેકા તોડ દેતા. તુએ
ઓર તેરી મુહબ્બતકો હમેશકે લીએ છોડ દેતા.

મુસદ્દસ.

રસ્મ દુનિયાસે મુહબ્બતકી હા દી તુને
દોસ્તી કરકે સિતમગર દગાદી તુને
સરસે લે પાઉં તલક આગ લગાદી તુને

નવશાબ્બા—મંચનેતો તેરે સરસે પાઉંતક આગ લગાઇ હય.
પર તેરે જીરમસે તો વોહ આગ નિકલ રહી હય જીરસે જલ્નમબી
ખીંચ ખા રહી હય.

અંગેજ—ખયર જળ તુ ધન બદમઆશોકી સાથી હય, તો
તેરી જાન કયું ખચી જાતી હય?

રસ્તમ—ખખરદાર!

(અંગેજકા મારને બઢના, રસ્તમકા અટકાના.)

નવશાબ્બા—જાન જાનેકા કયા ગમ હય.

શ.એર.

ગર કંજ આઇ તો ટાલેસે ન ટલ જાએગી,
ન ગઈ જાન અગર આજ તો કલ જાએગી.

અંગેજ—અરે કોઈ હય? (હો સિપાહીયોંકા આના) લે જાવ
ઇસ નાકારોકો સરકો કાટ લો, ગોસ્તકો ખાલો ખુનકો ચાટલો.

રસ્તમ—ઉશ, કયસા હયવાની ફરમાન હય, કયસા વહશી ધન્સાન
હય માફ કર અંગેજ માફ કર.

અંગેજ—હરગિજ નહી અગર જ.રાબી તાખીર હોગી તો
તુમહારી જીન્ગીલી આખીર હોગી.

નવશાબ્બા—હો ચુકી મેરે દલકી આરજુ પુરીહો ચુકી દુનિ-
યાકો આખીર સલામ (રસ્તમસે) ઓ નાસમઝ સરદાર તુજેખી સલામ
(અંગેજસે) ઓર તુજેખી આખરી સલામ ઓ ખુદાકે સન્ન્યે જુન્હગાર.

મુસદ્દસ.

ન મીલેગી મરીજે ગમકી દવા મેરે બા.અદ
પાવેગા મેરી મુહબ્બતકા મંજા મેરે બા.અદ
યાદ આએગી તુજે મેરી વશ મેરે બા.અદ

ચંગેજી—વધા ઓ બેવધા તુને દિલકે ઉસ પાક દુકડેકો ખોદીયા
હરકા નામ વધા ઓર મુસ્તરી અબ સિર્જ વહી નહીસ દુકડા બાકી
હય હરકા નામ દગા ઓરે નાપાકી હય.

શ.એ.ર.

અબ અમાંતેરે લીએ ઓ સિતમ ચંગેજી નહી,
ગર તેરા ખુન નપીલું તો મંચ ચંગેજી નહી.

રસ્તમ—ઉશ કયસા જુનુન હય કયા ધન્સાનોકે પીનેકી ચીજ
ખુન હય.

ચંગેજી—રસ્તમ તુને મેરી જાનકા બચાવ કીયા દુશમનીમે
દોસ્તીકા ખરતાવ કીયા.

શ.એ.ર.

લિહાજી અબ્સે રહેંગે ઉસ્તો ખ્વાનો પોસ્તકી સુરત.
રહેંગે આવદાધપર મિલેંગે દોસ્તકી સુરત.

રસ્તમ—તુ પહેલે નવશાખાપર રહમ કર મેરા દોસ્ત હો
મંચબી મન જાઉંગા તેરા દોસ્ત ખન જાઉંગા.

ચંગેજી—ખયર મંચ તુમ જયસે સરદારકો બે હથીયાર દેખના
નહી ચાહતા. (તલવાર દેકર) લે અગર રહે દુશમનકી તલવાર હય.
મગર સચ્ચી વધાદારીકી ચાહગાર હય. બહદુરકો કયસે ધન્આમ દેના
ચાહી મંચ ખુબ સમજતા હું.

રસ્તમ—(ખુસે)ઓર દુસરોંકી બદસલુકી કયસે જુલ જાના
ચાહીએ વોહ મંચબી ખુબ સમજતા હું (શેરખાંકા આના)

શેરખાં—જહાંપનાહ એક તાજા મુદુઆ સાથ લાય હંચ
યા અને દુશમને જાનીકા સાથ લાયે હંચ.

ચંગેજી—દુશમન હાજર કરો (સિપાહીકા જાના ઓર શેરખાં
સમશેરખાંકા કમરકોલાના.)

રસ્તમ—કોન કમર ?

ચંગેજી—કોન નાસિરકા હગર ?

કમર—(દોડકર લીપટને ચાહના) મેરે ચચાજાન.

ચંગેજ—(કમરકો ધકકા દેકર) દુરહો ચપતાન. ફેંકદો ફેંકદો
ધસ ચપતાનકે બચ્ચેકો દરિયામે ફેંકદો.

ફરેતમ—અરે ચંગેજ નહીં નહીં માફ કર.

ચંગેજ—હરગિઝ નહીં. ધરકી મચ્છરી ઉસ આન હોગી જખ
અદમમે જન હોગી. લકાઈ કે વકત ધરકા સર નેજે પર ચઢાઉંગા
ઓર ધરકી માંકો મુખારકબાદ દેને જાઉંગા.

ફરેતમ—કયસી બેદરદી કયસી નામરદી દેખ ચંગેજ જો
ફરેતમ આજ તક કીસી કે કદમેં પર નહીં ઝુકા વોહ આજ દુઃખકે
બોઝસે તેરે કદમેપર ઝુકતા હય (દોળનું હો જતાહય) માફ કર
ચંગેજ માફ કર.

ચંગેજ—હરગિઝ નહીં, જવ લેજવ.

ફરેતમ—ચંગેજ મંચ તુઝસે બીક માંગતાહું.

ચંગેજ—કયા ચીજ ?

ફરેતમ—ધરકી જન.

ચંગેજ—ખીલાફ અરમાન. (ફરેતમકા કમરકો ગોદમે લેના,
ઓર તલવાર ઉઠાના)

ફરેતમ—તો નાદાન રહે તલવાર તેરી દી હુધ નહીં બલ્કે ખુદકી
ગયખી બખ્શીશ હય. ઓ બદખીસાલ લે અખ સંબાલ (તલવાર
શીરાતે પુલ પર ચઢજના, દોનો સીપાચોંકા પીછે જના. પુલ પર પાર
હોના, પુલકા કુટના. દોનો સિપાહીચોંકા ધસ્તર રહેજના.)

ટુબલા.

બાબ તીસરા—દિખાવ પહેલા.

મકાને નાસીર.

(મહેજબીનકા સોતે દેખાઇ દેના સહેલીયોંકા ગાના.)

ગાના.

મન ધીર ધરો મોરી સજની હાં ધીર ધરો મોરી સજની
દીન રમન જપત પીયુ બજનીરે. હા ધીર ધરો
રોરોકે રટતી છતીયાં બધ કપસી હાય સુરતીયાં
તોહે અયન નહીં દીત રજના. હાં ધીર ધરો
તે હારી જરી મોરી પ્યારી મુન મુન ઉદત હય પીર
દુઃખ સાગરસે પ્યારી તોરી નેયા હાતા લગાઈ હય તીર.

શ.એર

૧ સહેલી—કપસી સુરત ચાંદસી હય રહે ગહનમેં આ ગઈ
દોહી દિનમેં ચાંદસી સુરત ગહનમેં આ ગઈ.

૩ સહેલી—(સહેલીકા આના) બહેના બહેના શાહ આએ

૨ સહેલી—કયા સય ?

૩ સહેલી—તેરે સરકી કસમ

૨ સહેલી—શુક હય લેકિન ઇધર ન આને દો ઉન્કે કસમ
(આના નાસિરકા)

નાસીર—કયા બહોતહી હાલત અંખ તર હય ?

૧ સહેલી—જહાં અબતો ખુશ પર હય (મહેજબીનકા
દિવાના વાર ઉઠના નાસિરકા બાબુ હોના)

મહેજબીન—નાસિર પ્યારા નાસિર.

સહેલી—હાંજ

મહેજબીન—મેરા કમર કહાં હય ?

૧ સહેલી—રસ્તમ જંગ કે પાસ

મહેજખીન—કોન રસ્તો ?

સહેલી—આપ કા વશદાર જાનિમાર

મહેજખીન—નહીં, ઓ મેરે લીએ વશદાર નહી, બહો દગા-
ખાજ હય અસમત સિદાર હય

સહેલી—જ નહી વોહ જાન દેને પર તૈયાર હય.

મહેજખીન—અહા પાની ખરસા, જી તરસા, નાસિર આદતાએ
સતા હય, કમર સિતારોકો પકડતા હય. ભાગ ભાગ લગી આગ.

સહેલીયાં—કહાં કીધર ?

મહેજખીન—વહાં ઉરતાર (મહેજખીનકા દોડતે હુવે જાના)

નાસીર—હાય કિસકદર જીવનકા જોશ હય કે અકલો હોશ
ખામોશ હય.

શ.એર

જીવ કિસીસે કિસીકા ગરજ હમીય નહો

રહે દાગ વોહ હય જો દુશ્મનકાની નસીબ નહો

(મહેજખીનકા દોનો હાથમે મશઆલ લીએ હુવે આના)

મહેજખીન—

ગાના.

તુરહે કોન અનરીત સિપાઈ મુન સજન મોરી સુધ ખીસરાઈ;

આસમાન જલમી રીતારો પતીખિન સતી અતી દુર ગતી

તન મન ધન સખ તજ કર ખિરહન;

નીસબિન પલ છિન છીન ગીન ગીન.

તડપ તડપ ખીતી કહીન અખ મીલત;

કહાં હમરાહ સુખ દરશન.

અલ અય મશઆલ રાત આ ગઈ તારીકી છા ગઈ જીવમને ઘેરા
હય આદતોંકા સવેરા હય.

શ.એર.

ગમને જલાયા જરમકો તું જાનકો જલા

ગુજરી હય આધી રાત અખ આરામકો જલા.

(ખુદકો જલાને ચાહના, નાસિરકા સામને આકર મશઆલ લે લેના)

નાસિર—મહેજબીન મહેજબીન !

મહેજબીન—પનાહ યા રખ્ખુલ આલમીન ! અય અરમાને
અરવાહકે યાક ફરિસ્તો મુઝે બચાવ મુઝે બચાવ !

નાસિર—મહેજબીન મહેજબીન મંય કોઇ ગયર નહીં,
નાસિરહી હું.

મહેજબીન—ઓ નહીં, નાસિરકો તો જમીનને દબાયા; ખાકને
ખાયા. તુમ ઉસ્કી રૂહ હો યા સાયા ! (ફરિસ્તમ કમરકો લેકર આતા હય)

ફરિસ્તમ—યહે કયા અધેર હય ?

નાસિર—કિસમતકા ફેર હય.

કમર—મેરી અમીજન ! (લીપટ જના)

મહેજબીન—કમર મેરા કમર (અલગ કર કે) મગર તુ
કમર નહિં, ઉસ્કી રૂહ, ઉસ્કા જુત. હટગ પલટગ ર. હમ ર. હમ ! ખોદ
ખાતે હુવે જતા સખકા પીછે જના.)

બાબ તીસરા.—દિખાવ દુસરા.

મકાને હસીના.

(ઝંઝટ ઓર હસીનાકા આના.)

હસીના—ઝંઝટ કયા તુ સચ કહેતા હય કે નહુસત દિવાની
હો ગઇ હય ?

ઝંઝટ—અરે દિવાની કમસી, શયતાનકી નાની હોગઇ હય.
કમહી તો કપદખાનેસે જનજીર તોડ-કર બાગ આઇ.

નહુસત—(અંદરસે) ઝંઝટ ઝંઝટ દરવાજા ખોલ.

ઝંઝટ—કોન હય પહેલે નામ ખોલ.

નહુસત—યહે મંય નહુસત.

ઝંઝટ—દેખીએ બેગમસાહબ વોહ આ પહોંચી. અગ આપ

अंदर जब मंथ उसे यहाँ लाता हूँ. (हसीनाको अंदर लाना, अंज-
ठका न.हुसतको लाना)

न.हुसत—कहाँ गध वोह निगोड़मारी खयतान.जदी ? उसे
अपनी जोड़ी जोड़ीपर कुरआन कई तो सही, उसे गिनगिनके
जुतीयां भाई तो सही.

अंजठ—जेगमसा.हुण वोह अंदर गध हय, ठहरे मंथ
पुलाओ लाताहूँ. पुण पुण जुतीयां लगामओ (जना और हसी-
नाको लेकर आना). दीछये जेगमसा.हुण वोह दिवानी आ पहाँची.

ह.सीना—(न.हुसतसे) जानुं अंदगी.

न.हुसत—हेण अ.परदार रहे मुझे घोडा देकर मारनेको
आती हय.

ह.सीना—जानुं जात तो सुनो आप मुजसे भागती कयुं हो?

न.हुसत—भागुं नहीं तो क्या पास आकर मार जाऊँ
(अंजठसे) सय कहेताथा हेण तो मुरदार अग.पर लकड़ी के जातही
नहीं करती हय.

अंजठ—नही, तो क्या मंथ जुठ कहेताथा.

ह.सीना—(अंजठसे) अंजठ तु हकी.क.तमें सय कहेताथा?

अंजठ—नही तो क्या मंथ जुठ कहेताथा?

ह.सीना—(अंजठसे) अंजठ तु हकी.क.तमें सय कहेताथा?

अंजठ—नही तो क्या मंथ जुठ कहेताथा.

न.हुसत—मुरदार तुने मेरा जल जेडा दुआ दीया तु मेरे
तेरा आहनेवाला सडे.

ह.सीना—अरी तु कमसी सवदाई हय, क्या मेरे घर बल-
कर बडने आई हय?

न.हुसत—नहीं तो क्या तु लडेगी?

ह.सीना—नहीं तो क्या तु लडेगी ?

न.हुसत—व्हे जुती देणी हय? (पयरसे जुती निगलना)

ह.सीना—और व्हे लकड़ी देणी हय?

ઝંઝટ—હાં ચલી. (દોનોંકા લડતે લડતે ગાના)

ગાના.

હ.સીના—ચલરી ભવાની તુંતો હો ગજ દીવાની તુંઝે ગધેકી
સવારી તેરી હુરરે હય.

ઝંઝટ—હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાત ધુસા, દે જુતા
હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં હાં

ન.હુસત—દેખ બાલ, સોચ ખીયાલ, ખીંચ લીજે ખાલ.

ઝંઝટ—હા હા હા હા હા હા હા હા દેખો મેરી હિકમત
કયસી કરી શીતરત !

ન.હુસત—જુતીસે મારંગી, ગુસ્સા ઉતારંગી, નકર નકર
નકર રાર.

હ.સીના—ખાઉંગી ચખાઉંગી ધ ધ ધ

દોનો—હા હા હાય હાય

હ.સીના—મુરદેપે ફુલ આંખોમે' ધુલ.

ઝંઝટ—દેના બેગમ સાહેબ હાં જાને ન દેના

દોનોંકા લડાયા હય મુઠ્ઠમા ચલાયા હય

હા હા હા હા હા હા હા હા હા સખર સિપાઈ સીપાઈ

સલીમ—હંચ હંચ રહે કયા ? (સલીમકા દોડતે આના)

ન.હુસત—દેખ તેરી જોર મુઝે માર ગલતી હય.

સલીમ—કયું લડતી હો ?

હ.સીના—મંચ કય લડી, કહેતી હય મેરે શોકરકો ફુસલા
લીયા મેરે ના.હક. ગમે પડતી હય

સલીમ—અમ્મા જાન કિસીને ફુસલાયા નહીં વોક ખુદહી
દીવાને હોગય હંચ દેખો સામનેસે આતે હંચ છીપકે મુલાહેજ. ધરમાવ
કયા રંગ જમાતે હય !

(સખકા જાના, હિ.માકતકા મંગીકે લિખાસમે' આના)

હિ.મા.કત—કમખખત જીતની દુનિયાકી પુરાઈ હય સખ મેરેહી
સર આઈ હય. ખુદા ખુદા કરકે સખ ધામસે પીંડ છુટી તો અખ

બંગી બનનેકી સુઝી. અજી પ્હેતો કહો કે મહેલેવાસે પુરાને બંગી-
યોસે મેરી આશનાઈથી, નહીંતો પ્હે લિઆસ કહાંસે લાતા. કયું
કયસી કહી ? (ગાના હસીનાકા.)

હસીના—અહા તુમ મોબુદ હો ગયે ? મેરે હસીને જમાના
વાહવા આશક હોતે અયસા કે જો મા. અથુકને કહા ઉસે માના.

હિમાકત—કયું પ્યારી અબતો આપને સચ્ચા આશક જના
આપકા હુકમ પાયા કે ફારન બંગી બનકર આયા.

હસીના—પ્યારે અગર બંગીયોમે નામ કરજવગે તો ખુદા
ન ખાસ્તા કલ ફોજકી નોકરી છુટ જાયગી તો મુનસીપાલકે ગટર
મારટર હોજવગે.

ગાના.

હિ.મા.કત—સુરત સીરતમેં ચંદા હરશન કાખિલ હય બન્દા

હસીના—શકલ મુજન્દર અકલમેં બન્દર ખાસે કલન્દર વાહજી વાહ

હિ.મા.કત—બનકર મેં અરધરધર ફિરકર ટાકસ લગાએગા બંદા

હસીના—વાહવા વાહવા વાહવા ખુબ નીકાલા પ્હે બન્દા

હિ.મા.કત—પુરે ભલેમેં સબકે ગલેમેં ટાકસકા ડાલુંગા ફંદા
સારોમેં યારોમેં બંગી ચમારોમેં ધોભી કહારોમેં પાઉગા નામ
કુરસીપે બયહુંગા યારોસે અયહુંગા દોલત સમેડુગા મંચ સુખહે શામ
મંચ ખાન બહાદુર બનકે ધરલુંગા દરલુંગા જરલુંગા
ધર રીશવતસે ભરલુંગા શિર ચાલ ચલુંગા તનકે
તેરી મેરી પ્યારી જોડી એક અધા એક કોડી;
મત લખ પાએંજે મનકે

(હસીનાકા જના, હિ.માતકા ઝાડુ દેના, ઝંઝટકા આકર એક
લકડી પીઠપર મારના)

ઝંઝટ—કમળ પત નાલાયક. ઉલ્લુકા પકા તમામ રાસ્તેમે કચરા
લગાય રખા. દેખ યહાં ખડા હય સામનેકા કુડા નહીં સાફ કરતા (દુસરી
લકડી મારના)

હિ.માકત—ઓ આપરે મારડાલારે મારડાલા.

ઝંઝટ—કોન જનામે વાલા?

હિમા.કત—હત તેરે બાબકા મુંઢકાલા.

ઝંઝટ—મંય તો સમજા ધરકા ઝાડુવાલા, મગર જનાબેવાલા આપને રહે ક્યા ઢોંગ નિકાલા.

હિમા.કત—અરે પાર ઇસ્કને ઇસ આરતમે ગલા. અરે પાર વોહ સામનેસે હસીના શીર આતી હય. કમખખત ઇસ્કાલી મેરે સિવાય ચેન નહી પડતા.

(ઝંઝટકા જના, સલીમકા આરતકે લીબાસમે આના)

ગાના.

સલીમ—દુર મુએ પ્લેગ કે ચુકુરે છુત લેના દેખ મોહે મુન્સીપાલીટીકો ને ખખરહો ફાંસકે લેખએ તોહે. છુત. મખખત ખાનેમે મેરે ફાંત હીલે જાતે હંય. રશે મખમલ પે ચલુ પાઉ છીલે જાતે હંય.

હિમા.કત—ખાલાકી આચાકી નાનાકી કુશીકી સાલીયાં આવ ગલે લગાવ યુંબી સમવોલી સનમ આ આ આ અરી કહાંકો ચલી જરા ધધરતો આવ જરા મેરે ગલેસેતો લગ જવ.

સલીમ—ઉહું.

હિમા.કત—અછ કયસી ઉહું. જરા અપના મુંઢતો દિખાવ.

સલીમ—ઉહું.

હિમા.કત—ફિર વહી ઉહું.

મુરખ.આ.

ખયાલ સાદ કુછ અય રશકેદુર હોતા હય,

ખતા મ.આફ કરો મુજસે કુસુર હોતા હય.

સલીમ—ખસ આજ રંજ જુઠાધકા દુર હોતા હય (ખીલ-ગમના)

હિમા.કત—અરે બાબા છોડ. બદન મેરા ચુર હોતા હય. અરે ઇસ કમખખમે ઇતની તાકત કહાંસે બરી અરી તું ઘુઘટ તો ખાલ જરી.

સલીમ—(સાડી ઉતારકર) અણુ રહે તો મંચ હું તુમ્હારી સમજાવરી.

હિમાકત—અણુ વાહમીયાં રહેતો તુમને અપને બાપકી તરફ મુકેબી ફાંસા અચ્છે દાવમેં લીયા.

સલીમ—જનાબ મ.આફ કીજીયે જરા મંચને ચાહાકે આપસે દિલલગી કરૂં ધરૂં લીયે રહે ચાલથી નિકાલી આપ ઓર કુછ ખ્યાલ ન કીજીયે જનાબે આલી.

હિમાકત—અણુ આપબી કિસ બાતપર મરતે હંચ ચુસરા. લમેં તો સખ દુલ્હાસે દિલલગી કરતે હંચ જનાબ ઇલતી સા.હબ.

સલીમ—હંચ જનાબ મેરા નામ અબદુલ્લતીર હય.

હિમાકત—અણુઇલતી અબદુલ સતીર સખ એક હંચ હાં વોહ અપને બાપકા અધુરા રહા હુવા દારતાન કીજીયે બયાન.

સલીમ—કયા વોહ આપ સુનના ચાહતે હંચ તો વહાં હમારે વાલીદ બંગીકા લીબાસ પહેનકર જ પહોંચે ઇતિનેમેં હમબી વહાં આ પહોંચે.

હિમાકત—ફિરબી ગધેને આપકો નહી પચચાના?

સલીમ—અણુ જરા નહી જના.

હિમાકત—હત તેરે ગધેકી મઆફ કીજે જનાબ અગર મિલ જમતો પાંચ દસ જુતે લગા દું ખેવકુદ ગધા હજજમ કહીંકા હંચ જનાબ ઉસ વકત લિબાસ કોનસા પહેનાયા.

સલીમ—મહી જો અબી પહેના હુવા હય.

હિમાકત—વાહવા વાહવા વાહવા વાહવા.

સલીમ—ફિર જનાબ મંચને ઉન્કી હરકતોંકો બહોત દેખા બાલા જળ મુજસે ન રહા ગયા તો યું લિબાસ ઉતાર ડલા (લીબાસ ઉતાર દેના) ઓર જનાબે આલી વોહ દાદી જો સુરત બદલ નેકલીએ લગાધથી ઉસેબી ઉતાર ડલી. (દાદી નીકાલદેના) તો ઉન્હોને પચચાના કે (સખ અંદરસે નિકલઆતે હંચ.)

સખ—રહેતો સલીમયા.

હિમાકત—કોન સલીમ ?

સલીમ—અળખાળન આપને મુઝે પયગ્યાન લીધા તસલીમ.

હિમાકત—ઔર રહે કોન નહુસત ઇસે મહાં કોન લાયાયા કમખખતોંને મેરા ડખખા ઉડાનેકે લીએ પહેલેલીસે દાર ગોલા તૈયાર કર રખાયા.

નહુસત—કમખખત નામુરાદ ઇતની લખી દાદી ઔર ઝાકુ વાલેહી પોશાક (લકડી મારના)

હિમાકત—દેખ નહુસત મારપીટકી દિલલગી અચ્છી નહીં નહીંતો તેરી મેરી લડાઇ હોગયગી (ઝંઝટસે) ઔર કમખખત તેરાહી હય સખ ફસાદ (મારને દોડના)

ઝંઝટ—ઔર દોડો દોડો મુઝે માર ડલતે હંય.

સલીમ—ખેથક રહે ઇસીકી કારસ્તાની હય.

નહુસત—ઇસીને મુઝે કહાયા કે હસીના દીવાની હય.

હસીના—ઔર ઇસીને મુઝે કહાયા નહુસત લડાકા ઔર તુફાની હય.

ઝંઝટ—ઔરે તો ઇસમે કયા હમરાની હય. પારોકી કારસ્તાની જરા હંસને હસાનેકી કહાની હય. કયું જનાખ અખ કયસી કહી ? (પેટપર લકડી મારના.)

હિમાકત—ખેથક રહે સખ ઇસીકી તુફાની હય નહીંતો મય મોલા બાલા.

નહુસત—હાં મોલાબાલા જયસે ખયરંગ કાડકા લહેકા.

હિમાકત—હાં મોલાબાલા નહી હોતા તો તુજસી મદીગર ઔરતસે શાદી કયું કરતા.

નહુસત—ખલખે તેરી જાતી તુઝે જાત કરતે હુવે ખયરતબી નહીં આતી ?

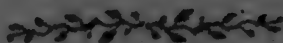
હિમાકત—ઔરે વાહરે મેરી લડાકા મુરગી.

નહુસત—હંય મુરગી ?

હિમાકત—ખીખી હંસ્તેહી ઘર ખસ્તે હંય. કમખખત મેરા કોરસાબી અછખ દિલલગીકા હય.

ન.હુસત—દેખો બે હયા ધતની જીલ્લતપર બી નહીં સરમાતા હય. (દાદી પકડના).

દિમાગત—અરે નહુસત છોડ દાદી છોડ. (દાદી પકડે હુવે ચસીટ લે જાના. સખઠા જાના.)

બાબ તિસરા—દિખાવ તિસરા.

મયદાને જંગ.

(લગાધઠા હોના, ચંગેજકા એક તરફસે તલવાર લીયે હુવે આના.)

ચંગેજ—હુક જીલ્લત શિકસ્ત નાકામી બદનામી સિપાહી ઓર તોસે જીયાદા કમજોર, નામકે ધની ઓર કામકે ઓર, દુશ્મનકે સિપાહી બદતેહી ચલે જાતે હય. કોન રસ્તમ કયસા દિલેર કયસા શેરકાસ ધરકી આધી હિમ્મત મેરે સિપાહીયોમે હોતી. (દો સીપાહીયોંકા આના) અય સિપાહીયો યહે કયસી તખાહી.

સિપાહી—કહેરે ધલાહી જહાં પનાહ કહેરે ધલાહી.

ચંગેજ—કહેરે ધલાહી યહે મંય કયા સુનતાહું મેરે હોશ ગુમ હુવે જાતે હંય દિમાગ મેં ચકર આતે હંય.

સિપાહી—હાં ખાકાન મોતકા ફરીસ્તા હમારે કદમ નહીં જમને દેતા ધસઆન.

ચંગેજ—શરમ પડે અયસી નરમીપર લાઅનત હય અયસી ગરમીપર, જુદ હય અયસી બેશર્મીપર. (નાસિરકા આના) કોન મેરા શિકાર નાસિરે બદશઆર.

શ.એર.

ઓ હમ્મીદોકા મેરી ખાક બનાનેવાલે
અમ બતા કોન હય યાં તેરે બચાનેવાલે
(દોનોંકા લડના, નાસિરકી તલવારકા ગીરના, ચંગેજકા ગાલીબ આના)

શ.એર.

હોતા હય ખાતિમા તેરે કિઓ ગુરરકા
 સર લાઇએ મંચ કાઢલું ઇસિ પુર કુસુરકા
 (નવશાખાકા રૂંહકે લિખસમે આકર સિપાહીકા પીસ્તોલસે માર દેના)
 અંગેજ—હય જીન્દગીમે આરતે જન મરનેકે ખાઅદ સયતાન.

નવશાખા—

અશ.આર

ન જખ તલકે તુ મંજર હોગા ન સખસે દિલાદો ચાર હોગા,
 બનેગી જખ તક ન કખ તેરી નિકલકે રૂડકેગી રૂંહ મેરી;
 ન જખ તલકે દિલ દોચાર હોગા, હમેશા ખાલી મંજર હોગા.

રૂખા.ધ.

કરતી હય ખાઅદે મર્ગ જફાકારકા અસર
 કયા ખોશનાક હય તેરી તલવારકા અસર
 ગર વાઠ્ઠ હય રૂંહ તો લેતાહું ઇતેહાન
 હોગા ન તેરે જીસ્મપે તલવારકા અસર

શ.એર.

સિપાહી—

(તલવાર ઉઠાકર)

લેલું એવજમે અપને બિરાદરકે ખુનકા
 (રસ્તમકા અન્દરસે પિસ્તોલ માર દેના)

અંગેજ—રસ્તમ યહે તુને કામ કીયા કયા જીતુનકા

શ.એર.

રસ્તમ—ખલશે જીગર નતીજએ બદકામ હય યહી
 દુનિયામે એહલે જીહમકા અન્જમ હય યહી

અંગેજ—દેખ તું અપનેકા ખોના ચાહતા હય. મેરા હાય.
 ખુનેનાહકમેં હુખોના ચાહતા હય.

રસ્તમ—ખુને નાહકે હજરોં બચ્ચે યતીમ હોગયે, લાખોં
 ઔરતેં એવા હોગયે અબલી ખુને નાહકકા નામ બાકી હય.

શ.એર.

તેરે સિતમને મચાયા હુવા અંધેરા હય.
જોતુ જહાનકા હુશમન તો પહેલે મેરા હય.

શ.એર.

અંગેજ—ચરકે દેતા હય ગંજળ તુ નસ્તરે ગુફતારસે
તું સમતા ગર નહીં તો અખ સમઝ તલવારસે
(હોનોંકા લહના, અંગેજકી તલવારકા ગિરના, રસ્તમકા ગાલિખઆના.)

રસ્તમ—કયું અખ વોહ, ગુરર ગયા, નક્ષએ ગફલતકા સુરર ગયા.
(ખંજરસે મારને ચાહના, નાસિર ઓર નવશાખાકા હાય થામ લેના)

નાસિર ઓર નવશાખા—રહમ બહાદુર રસ્તમ રહમ.

રસ્તમ—જહાંપનાહ ચહે કિસીપર રહમ બતાતા કે મુજકો
ધરપર રહમ કરના આતા.

અંગેજ—બસ અખ જહાંતક હોસકે મેરા સિના ચાક કર ડાલો.

રસ્તમ—કયું કયા જહાંનમકે સાંપ ડખ મારતે હંય યા
દોજખકે ફરીસ્તે પુકારતે હંય.

નાસિર—બહાદુર રસ્તમ અખ ઇસ્કોઇતની મોહલત દો કે અપને
ગુનાહોંસે તોખા કરે ઓર નેકીકા રાસ્તા અખત્યાર કરે.

(અંગેજકા બચકના.)

અશ.આર.

મેરી ના કામીએ કિસમત ન કિસી આન ગઇ

જાન કિસ કામકી જખ આન ગઇ આન ગઇ

ન તો શીશાહી મીલા ઓર ન સાગર પાયા.

(રસ્તમકે પાસસે ખંજર લેના.)

સાકીયા લે તેરી મહશિલસે ચલે બર પાયા.

(અંગેજકા ખુદકુશી કરને ચાહના, નવશાખાકા હાયસે ખંજર
લે લખના.)

નવશાખા—હય હય ચહે કયસા કહર હયા

અંગેજ—બસ દેખલી દુનિયા અખ મુલકે આદમકી સપર હય.

રૂસ્તમ—કયું કલકી દહેશત તારી હુધ, જો ખુદકુશીકી તપ-
યારી હુધ.

ચંગેજ—અગર કલસે ડરતા તો ખુદકુશી કયું કરતા.

અશઆર.

સિકકે બમ્હે યે મેરે હર શહર હર અમ્બોહમે

જલ જલા થા નામસે મેરે જમીનો કોહમે

બાગતેયે મહ મયદાં ઠોકરે ખાતે હુવે

સામને આતેયે મેરે શેર થરરાતે હુવે

ખુખીએ કિસમતસે સારા વલવલા જતા રહા

અયસી જલલતદીકે જીનેકા મૂળ જતા રહા

નાસિર—અગર પહેલેહીસે રહ ખયાલ આતા તો ઇત્ના
કલો ખુન ન હોને પાતા.

ચંગેજ—અજીજ નાસિર પહેલેહી યાદ મેરે દિલમેં છુરીયાં
ખુખોતી હંચ આખે ન દામતમેં હુખોતી હંચ.

શ.એર.

ન રોજે હથ હજરો મેં શર્મ સાર કરે

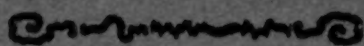
હુઆ કરો કે ખુદા મેરા ખેડ પાર કરે

રૂસ્તમ—(ચંગેજસે) વફાદાર સરદાર આપકોબી ઇન્કી તરફસે
(નવશાખાકો દિખાકર) રંજ દુર કરના આહિયે મંચ જસવકત કમરકો
લેકર આપકી ખવાબગાહસે ધરાવ હુવા તો રાસ્તેમે હન સિપાહીયાંસે
દોઆર હુવા. જો નવશાખાકો મારના આહતેયે મંચને હન્હે મારકે ઇન્કો
છુડયા.

ચંગેજ—ખારી નવશાખા મંચ સબકે અલાવા તેરાબી જીને-
હગાર હું મઆશીકા ખવાસ્તગાર હું.

નવશાખા—અજીજ શોહર મુજકો એક સાંચ દો ખુશી હાં-
સિલ હુધ એકતો આપકો રાહે નેક પસંદ કરમાના ઓર દુસરા મેરી
બહેન મહેજબીનકો હકીમ સાહબકે ખલાજસે શકાપાના.

ચંગેજ—અલો આજ એક ખુશીકા દરબાર હો જીએ તાજ
મેરે હાથસે બાધ નાસિરકે જેએ સર હો (ગતપર સખકા જના.)

બાબ તીસરા—દિખાવ ચવથા.

દરબાર.

ચંગેજ—

શ.એર.

દુનિયાકી પાઓ સરવરી નાજો અદાલત ગુસ્તરી,
મીલકર મુખારકબાદ દે જીનો ખશર હુરો પરી.

હિમાકત—જહાંપનાહ આપને સખકો ઇન્આમ તો દીઆ, પર
મુજકો યાદબી ન કીયા ? અકલ દેનેકે વકત અલ્લાહમીયાં ભુલ ગયે
ઓર ઇન્આમ દેતે વકત આપ ભુલ જાતે હંપ ?

ચંગેજ—સચ હય મિરજ સાહબ અયસા ખુશીકા વકત
આયા ઓર આપને ઇન્આમ ન પાયા. મીલ જાયગા મીલ જાયગા.

હિમાકત—મિલ જાયગા મિલ જાયગા.

અંઝદ—અલો આજસે તુમકો તમામ ઘસીયારોંકા જતરદ કન-
રલ ખનાયા

હિમાકત—ચુપ બે.

—ગત—

અંઝદ—એક-દો-તીન.

તમામ શુક્ર.

છપાય છે! છપાય છે!! છપાય

મુંબઈ, કલકત્તા, કરાંચી અને તમામ હિંદુસ્તાન
ઉપર પ્રખ્યાત થઈ પડેલ અને દિલ્લીમાં બા
ખરેખરા બનાવ ઉપરથી ઉપજાવી
કાઢેલો લોકપ્રીય નાટક.

મશહુર મુન્શી

નારાયણપ્રસાદ "બેતાબ" દેહલવી
બજીતી અને માનીતી રસીલી કસાયલી કલ
લખાયેલો ખેલ.

કંતલે નજર.

થોડા વખતમાં બહાર પડશે.

નીચલા નાટકોની બુકો હમારે ત્યાંથી નીચલી કીમતમાં મળશે.

સપદે હવસ.	૦-૬-૦
બહરી સાંપ.	૦-૬-૦
અસીરે હિર્સ.	૦-૬-૦
ખુબસુરત બલા.	૦-૬-૦
બજમે ફાની.	૦-૬
હા.ગે હસરત.	૦-૬-૦
અમૃત.	૦-૬-૦
ખવાબે હસ્તી (છપાય છે.)	૦-૮-૦
કુતુહુશ્યામ. (ધસલામી તવારીખ.)	૦-૮-૦
દીલારામ.	૦-૬-૦
સુફેવ ખુત.	૦-૮-૦
અલીબાબા.	૦-૬-૦

નામ નોંધાવો.

એમ. એસ. મુન્શી.
ગ્રીયા સામે—નવસારી.

